

Fana Sparebank

Kvartalsrapport 2021

3. Kvartal

Hovedtall Fana Sparebank konsern

(MNOK)

	pr 3. kv. 2021	pr 3. kv. 2020
Resultatsammendrag i millioner		
Netto renteinntekter	257,4	245,6
Andre driftsinntekter	60,1	65,7
Sum inntekter	317,5	311,3
Sum driftskostnader	183,0	182,6
Resultat før tap	134,6	128,7
Tap på utlån og garantier	-0,4	8,7
Resultat før skatt	135,0	120,0
Skattekostnader	29,8	26,5
Resultat for perioden	105,1	93,5
Totalresultat for perioden	105,1	93,5
Resultatsammendrag i % av GFK		
Netto renteinntekter	1,18	1,20
Andre driftsinntekter	0,27	0,32
Sum inntekter	1,45	1,52
Sum driftskostnader	0,84	0,89
Resultat før tap	0,61	0,63
Tap på utlån og garantier	0,00	0,04
Resultat før skatt	0,62	0,59
Skattekostnader	0,14	0,13
Resultat for perioden	0,48	0,46
Totalresultat for perioden	0,48	0,46
Balansetall		
Brutto utlån	25.995	25.319
Innskudd fra kunder	12.510	11.885
Forvaltningskapital	29.646	29.365
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	29.289	27.344
Nøkkeltall hittil i år		
Utlånsvekst siste 12 mnd	2,7 %	9,0 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	5,3 %	3,1 %
Innskuddsdekning	48,1 %	46,9 %
Kostnadsprosent	1 57,6 %	58,7 %
Kostnadsprosent (ekskl. gevinst/tap finansielle instrumenter)	57,2 %	58,2 %
Egenkapitalavkastning resultat etter skatt	2 5,3 %	4,9 %
Egenkapitalavkastning totalresultat etter skatt	5,3 %	4,9 %
Kapitaldekning i %	19,8 %	19,5 %
Kjernekapitaldekning i %	17,7 %	17,4 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,9 %	16,6 %
LCR	172 %	182 %
Uvektet kapitalandel	8,3 %	8,1 %

1) Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter

2) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

Kvartalsvis resultatutvikling - isolert (MNOK)	3. kv 21	2. kv 21	1. kv 21	4. kv 20	3. kv 20	2. kv 20	1. kv 20	4. kv 19	3. kv 19
Renteinntekter	129,5	130,3	129,6	131,5	128,7	148,9	205,3	204,7	190,2
Rentekostnader	39,5	44,4	48,1	45,9	44,6	82,5	110,2	106,5	94,8
Netto renteinntekter	90,0	85,9	81,5	85,6	84,1	66,3	95,1	98,2	95,4
Utbytte aksjer, andeler og egenkapitalbevis	0,1	4,4	0,2	6,2	0,1	0,3	0,4	3,8	1,1
Provisjonsinntekter og gebyrer	21,5	22,4	19,5	15,7	23,0	24,3	22,5	26,7	27,9
Provisjonskostnader	-2,2	-2,1	-1,9	-1,8	-2,1	-1,9	-1,9	-1,9	-2,1
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	3,0	-6,4	1,2	13,8	7,9	39,2	-49,4	0,8	0,7
Andre inntekter	0,3	0,1	0,1	0,1	0,5	2,5	0,2	1,9	0,0
Andre driftsinntekter	22,7	18,4	19,1	34,0	29,5	64,4	-28,2	31,5	27,7
Sum inntekter	112,7	104,2	100,6	119,6	113,6	130,8	66,9	129,7	123,1
Personalkostnader	31,3	31,7	36,2	39,6	32,8	28,7	35,1	41,8	34,4
Administrasjonskostnader	18,2	17,8	15,5	18,9	18,1	17,4	17,8	20,1	16,8
Ordinære avskrivninger	3,3	3,3	3,2	3,3	3,6	3,2	3,2	3,5	2,6
Andre kostnader	7,9	7,2	7,4	7,9	7,4	7,5	7,8	8,4	9,0
Sum driftskostnader	60,8	59,9	62,3	69,7	61,9	56,8	63,9	73,8	62,8
Resultat før tap	51,9	44,3	38,4	49,9	51,7	74,0	3,1	56,0	60,3
Tap på utlån og garantier	1,8	1,4	-3,6	9,5	-6,4	-3,5	18,5	6,3	-4,7
Resultat før skatt	50,2	42,9	41,9	40,5	58,0	77,4	-15,5	49,6	64,9
Skattekostnad	12,0	7,4	10,5	7,1	13,1	12,7	0,8	11,7	15,7
Resultat for perioden	38,2	35,5	31,4	33,3	45,0	64,8	-16,2	38,0	49,3
Totalresultat for perioden	38,2	35,5	31,4	32,7	45,0	64,8	-16,2	37,6	49,3

Nøkkel tall - Kvartalsvis Isolert	3. kv.21	2. kv.21	1. kv.21	4. kv 20	3. kv 20	2. kv 20	1. kv 20	4. kv 19	3. kv 19
Egenkapitalavkastning (Resultat etter skatt)	5,7 %	5,4 %	4,8 %	5,1 %	7,0 %	10,5 %	-2,8 %	6,3 %	8,0 %
Egenkapitalavkastning (Totalresultat i % av snitt EK)	5,7 %	5,4 %	4,8 %	5,0 %	7,0 %	10,5 %	-2,8 %	6,2 %	8,0 %
Rentenetto i % av GFK	1,22	1,18	1,13	1,16	1,18	0,98	1,46	1,48	1,44
Kostn. i % av inntekter	53,9	57,5	61,9	58,3	54,5	43,4	95,4	56,9	51,0
Kostn. i % av inntekter ekskl. finans.instr.	55,4	54,2	62,6	65,9	58,6	62,1	54,1	57,2	51,3
Brutto utlån til kunder	25.995	25.424	25.101	25.440	25.319	24.156	23.297	23.310	23.236
Utlånsvekst i % siste 12 mnd	2,7 %	5,2 %	7,7 %	9,1 %	9,0 %	5,4 %	4,5 %	5,4 %	5,4 %
Innskudd fra kunder	12.510	12.512	12.138	11.924	11.885	11.909	11.409	11.278	11.528
Innskuddsdekning	48,1	49,2	48,4	46,9	46,9	49,3	49,0	48,4	49,6
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd	5,3 %	5,1 %	6,4 %	5,7 %	3,1 %	2,4 %	4,8 %	2,2 %	4,0 %
Forvaltningskapital	29.646	29.345	29.294	29.276	29.365	27.649	26.972	26.241	26.194
Gjennomsnitt forvaltningskapital (GFK)	29.369	29.245	29.268	29.361	28.302	27.175	26.539	26.264	26.332
Vekst forvaltningskap. i % siste 12 mnd	1,0 %	6,1 %	8,6 %	11,6 %	12,1 %	4,7 %	5,4 %	4,3 %	3,5 %
Kapitaldekning	19,8 %	20,1 %	20,8 %	19,7 %	19,5 %	20,2 %	20,6 %	21,2 %	19,7 %
Kjernekapital	17,7 %	17,9 %	18,6 %	17,6 %	17,4 %	17,9 %	18,4 %	18,9 %	17,4 %
Ren kjernekapital	16,9 %	17,2 %	17,8 %	16,9 %	16,6 %	17,2 %	17,5 %	18,0 %	16,6 %

Kvartalsregnskap for 3. kvartal 2021

Fana Sparebank viser kraftig økning av rentenettoen sammenlignet med fjoråret. Rentenettoen øker med 5,9 millioner kroner eller 7 prosent sammenlignet med fjoråret. Banken opplever også positiv utvikling på utlånsiden, der veksten i utlån til boligformål utgjør en halv milliard kroner for kvartalet, hvilket utgjør 2,3 prosent. De samlede utlånene øker med 0,6 milliarder kroner. Innskuddsveksten viser også god fremgang, med 0,4 milliarder i økte innskudd siste kvartal og 0,6 milliarder sammenlignet med fjoråret. Fana Sparebank presenterer for første gang et anslag for klimafotavtrykket for boliglånporteføljen.

Bankens kjernevirksomhet viser stabil og god utvikling. Utlånsvolumet øker til tross for et kraftig marginpress og sterk konkurranse. Det er en særlig positiv utvikling innenfor bankens utlån til boligformål. Himla Banktjenester fortsetter å være driveren for bankens vekst innen boliglån. Ved utgangen av kvartalet utgjorde utlånporteføljen til Himla 1,7 milliarder, en vekst på 505 millioner kroner eller 41 prosent for det siste kvartalet isolert.

Netto renteinntekter utgjorde 90 millioner kroner mot 85,9 millioner kroner i foregående kvartal og 84,1 sammenlignet med fjoråret. Økningen i rentenettoen er på 7 prosent, hvilket er et godt uttrykk for at hovedtallene beveger seg i retning av en normalisert situasjon. Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital øker også fra 1,18 til 1,22 prosent gjennom 3. kvartal.

Driftskostnadene utgjorde 60,8 millioner kroner, marginalt endret fra forrige kvartal. Det er ført 1,8 millioner kroner i avsetninger til tap på utlån og garantier i kvartalet. Sammen med de øvrige resultatene for kvartalet gir dette et resultat før skatt på 50,2 millioner kroner, og 38,2 millioner etter skatt. Dette gav en annualisert egenkapitalavkastning på 5,7 prosent for kvartalet.

Fana Sparebank har for første gang estimert klimagassutslipp knyttet til deler av utlånporteføljen. Beregningene inngår i bankens scope 3, indirekte utslipp. Estimaten er knyttet til bankens boliglånportefølje, og er beregnet til omtrent 10.400 tonn CO₂-ekvivalenter.

Kapitaldekningen er styrket hittil i år. Utlånsvekst og sammensettingen av bankens utlånportefølje har sammen med endringer i beregningsgrunnlaget og resultatutviklingen bidratt til at bankens rene kjernekapital er økt fra 16,9 prosent ved årsskiftet til 17,7 prosent ved utgangen av kvartalet. Styrkingen av den rene kjernekapitalen bekrefter bankens soliditet og videre vekstpotensial innenfor kjernevirksomheten. Med inkludering av resultat hittil i år utgjør kapitaldekningen 20,5 prosent.

Koronakrisen

Kunder

Banken har avsluttet alle begrensningene som har vært lagt på fysisk kundekontakt. Bankens ekspedisjonssteder er gjenåpnet med åpningstider tilbake til et normalt nivå. Kunder har gjennom hele pandemien blitt ivaretatt gjennom individuelle avtaler.

Bankens tilbud om ambulerende bankbil til kunder som ikke kan komme til banken er foreløpig ikke gjenopptatt. Tjenesten har vært satt på hold siden mars 2020.

Organisasjonen

Etter gjenåpningen har banken gjenfunnet driftsmessig normalitet. Begrensninger på tilgang er opphevet, og det er fri bevegelse innenfor bankens bygninger.

Bankens beredskapsgruppe for håndteringen av koronakrisen opprettholdes inntil videre, hvilket betyr at banken fortsatt holder en beredskap som raskt kan tre i kraft ved behov.

Resultatutvikling

Rentenetto og andre inntekter

Rentenettoen utgjør 90,0 millioner kroner i 3. kvartal, opp fra 85,9 i foregående kvartal og 84,1 millioner kroner i fjor på samme tid. Økningen fra 2. kvartal skyldes hovedsakelig lavere rentekostnader i perioden.

Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,22 for kvartalet. Rentenettoen er fortsatt lav, og er et uttrykk for både spesielle forhold gjennom koronakrisen og sterkt marginpress. Rentenedsettelse på utlån i 2020 ble ikke fullt ut kompensert med lavere innskuddsrenter og fundingkostnader. Det forventes at dette vil bli delvis reversert gjennom den gradvise normaliseringen av rentenivået som er påbegynt.

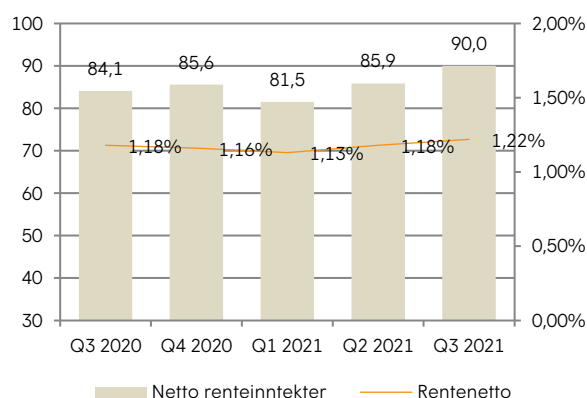

Fig. 1. Netto renteinntekter i absolutte tall og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital (høyre akse).

Netto provisjonsinntekter og -gebyrer beløp seg til 19,2 millioner kroner i 3. kvartal mot 20,9 i fjor. Reduksjonen er knyttet til flere forhold, både med lavere provisjoner fra eiendoms-megling og ved at mottatte provisjoner fra korttransaksjoner fortsatt er påvirket av mindre reise- og ferieaktivitet i utlandet.

Inntekter fra spare- og plasseringsområdet er imidlertid økende som følge av sterk vekst i kunders investeringer i fond.

Finansielle instrumenter

Netto verdiendringer og gevinst og tap fra finansielle instrumenter eksklusive mottatt utbytte utgjør 3,0 millioner kroner i 3. kvartal. Endringene er hovedsakelig urealiserte.

Finansielle instrumenter millioner kroner	2021			2020	
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Utbytte aksjer og EK-bevis	0,1	4,4	0,2	6,2	0,1
Gev./ (tap) på sert. og oblig.	-0,6	-4,2	0,1	-0,1	0,9
Gev./ (tap) på oblig.fond	-0,1	0,0	0,3	0,2	2,3
Gev./ (tap) på aksjer	1,3	1,7	4,1	8,9	3,0
Gev./ (tap) andre fin. instr.	2,3	-4,0	-3,4	4,8	1,7
Nto. Gev./ (tap) fin. instr.	3,0	-6,4	1,2	13,8	7,9

Obligasjonsporteføljen består hovedsakelig av obligasjoner med høy kredittkvalitet og likviditet som er kvalifisert som likviditetsbuffer (LCR). Samlet har likviditetsbufferen et volum på 2,8 milliarder kroner. I tillegg har banken en avkastningsportefølge av obligasjoner på 336 millioner kroner.

Aksjer består av både finansielle investeringer (aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond) og strategiske eiendeler, der blant annet aksjer i Frende Forsikring, Brage Finans og Norne Sec. inngår. Markedsvurderinger av aksjeporteføljen resulterte i at strategiske aksjer ble oppjustert med 1,0 millioner kroner i 3. kvartal. Verdiøkningen er fordelt på flere mindre poster.

Gevinst og tap, andre finansielle instrumenter er en samlepost for markedsverdiendringer knyttet til bankens porteføljer av sikringsinstrumenter for fastrenteutlån, fastrente innlån og fastrente innskudd. Den samlede nettoeffekten av fastrenteutlån, både obligasjonslån, fastrentelån til kunder og fastrenteinnskudd, utgjorde 3,7 millioner kroner i 3. kvartal.

Verdipapirporteføljen består i det alt vesentlige av obligasjoner med høy kredittkvalitet, herunder statscertifikater, kommunelån og obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som holdes i bankens likviditetsportefølge (LCR). I tillegg plasseres deler av likviditetsbufferen i obligasjoner utstedt av banker. I bankens kapitalforvaltning brukes også ekstern forvaltning i form av plassering i obligasjonsfond. Beholdningene av rentebærende verdipapirer er hovedsakelig av langsiktig karakter.

Eiendomsmegling

Det samlede resultatbidraget fra eiendomsmeglingsvirksomheten viser noe lavere omsetning sammenlignet med fjoråret. Dette er med bakgrunn i restrukturering av virksomheten og færre meglere. Provisjonsinntektene utgjorde 9,0 millioner kroner (11,1). Kostnadene utgjorde 9,0 millioner kroner (11,1). Kvartalsresultatet ble 0,1 millioner kroner før skatt.

Driftskostnader

Driftskostnadene utgjorde 60,8 millioner kroner i kvartalet. Tilsvarende tall for 2020 var 61,9 millioner kroner. Reduksjonen er primært knyttet til lavere personalkostnader.

Kostnadsprosenten utgjør 53,9 (54,5) i 3. kvartal. Når finansielle instrumenter ekskluderes, ble kostnadsprosenten 55,4 for kvartalet (58,6). Det er god kontroll på kostnadssiden i banken. En forbedring i kostnadsprosenten forventes å komme gjennom normalisering på rentenettosiden.

Kostnadsprosent	3. kvartal	
	2021	2020
Kostnadsprosent	53,9 %	54,5 %
Kostnadsprosent ekskl. fin.instr.	55,4 %	58,6 %
Kostnadsprosent fra bankvirksomheten	51,7 %	54,2 %

Tab. 2. Kostnadsprosent, alternative rapporteringstall.

Kostnadsprosenten fra bankvirksomheten utgjør 51,7 prosent (54,2) i 3. kvartal. Med bankvirksomhet menes morbank inkludert boligkreditselskapet og eksklusive finansielle instrumenter. Provisjonsinntekter og kostnader fra eiendomsmeglervirksomheten er også holdt utenfor.

Tap og nedskrivninger

Konsernets har ført tap på utlån og garantier med 1,8 millioner kroner i 3. kvartal 2021. Til sammenligning ble det tilbakeført 6,4 millioner kroner i avsetninger til tap på utlån og garantier i tilsvarende periode i fjor. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør kvartalets tall 0,02 prosent. Samlede nedskrivninger etter IFSR 9 utgjør 70,1 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal 2021, mot 69,7 i forrige kvartal. Som følge av de spesielle forholdene som er oppstått som følge av koronakrisen, er det tatt særlige skritt for å overvåke utlånene på PM og BM, slik at kvaliteten på utlånsporteføljen ivaretas. På generelt grunnlag ansees kvalitet i utlånsporteføljen å være god.

Resultat

Resultat etter skatt for 3. kvartal var 38,2 millioner kroner mot 45,0 millioner kroner i samme periode i fjor. Fjorårets tall var påvirket av de store svingningene i markedsverdivurderingen av bankens finansielle instrumenter, samt tilbakeføringer på tap på utlån og garantier.

Kjernevirksomheten i banken viser stabil og god utvikling. Det er særlig gjennom økt kundetilfang innen personmarkedet og digitale kanaler at banken opplever vekst.

Resultatet gav en annualisert egenkapitalavkastning på 5,7 prosent for kvartalet, mot 7,0 prosent i tilsvarende periode i 2020.

Balansen

Konsernets forvaltningskapital var 29,6 milliarder kroner ved utgangen av kvartalet (29,4). Forvaltningskapitalen er økt med 281 millioner kroner eller 1,0 prosent det siste året. Utlån til personkunder er den primære driveren for forvaltningskapitalveksten.

Utlån

Utlånsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd.
Utlån totalt	2,2 %	2,7 %
Personmarked (PM)	2,3 %	5,2 %
Bedriftsmarked (BM)	2,1 %	-6,8 %

Brutto utlån til kunder utgjorde 26,0 milliarder kroner ved utgangen av kvartalet (25,3). Det inkluderer 11,6 milliarder kroner som er overført til bankens heleide datterselskap Fana Sparebank Boligkreditt AS. De samlede utlånene er økt med 0,6 milliarder kroner i siste kvartal., en vekst på 2,2 prosent.

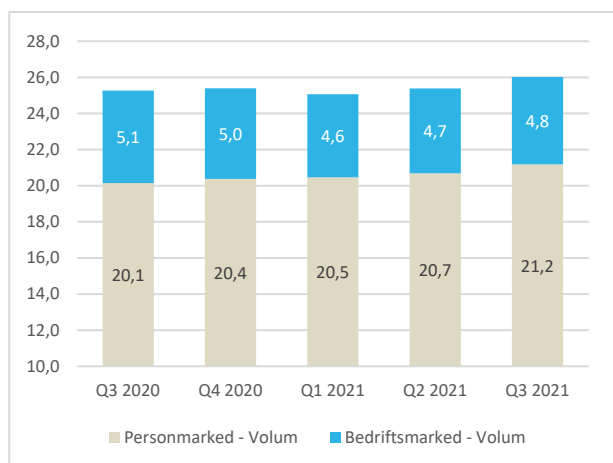
Over de siste 12 måneder har konsernets samlede utlån økt med 0,7 milliarder kroner, hvilket utgjør en vekst på 2,7 prosent (9,0 prosent).

Forretningsområde personmarked (PM) hadde 21,2 milliarder kroner i utlån ved utgangen av 3. kvartal (20,1). Siste kvartal utgjorde utlånsøkningen 470 millioner kroner eller 2,3 prosent, og 1.033 millioner kroner sammenlignet med tilsvarende periode i 2020. Veksten utgjør 5,2 prosent på 12-månedersbasis.

Utlån fra Himla Banktjenester utgjør 1.710 millioner kroner, en økning på 505 millioner kroner eller nær 41 prosent i kvartalet.

Gjennom kvartalet har banken opprettholdt svært konkurransedyktige priser på boliglån, særlig for lån innenfor 75

prosent av verdipurdering og gjennom salgskanalen Himla. Dette slår ut i at volumutviklingen er høyere i Himla isolert sett enn for PM samlet.

Forretningsområde bedriftsmarked (BM) hadde 4,8 milliarder kroner i ut ved utgangen av 3. kvartal (5,2). Siste kvartal utgjorde utlånsøkningen 97 millioner kroner, eller 2,1 prosent, mens det er en reduksjon på 0,4 milliarder kroner over det siste året. Utlån til BM utgjør 18,5 prosent av konsernets samlede utlån. Utviklingen innen BM det siste året er uttrykk for en bevisst nedtrapping av bankens eksponering i store næringseiendommer.

Innskudd

Innskuddsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd.
Innskudd totalt	0,0 %	5,3 %
Personmarked (PM)	-0,8 %	6,4 %
Bedriftsmarked (BM)	3,3 %	4,8 %
Kapitalmarked (KM)	0,7%	- 5,1 %

Innskudd fra kunder utgjorde 12,5 milliarder kroner (11,9) ved utgangen av kvartalet. Årsveksten utgjør 625 millioner kroner eller 5,3 prosent, mens det kun har vært marginale endringer gjennom siste kvartal.

Konsernets innskuddsdekning er 48,1 prosent, mot 49,2 prosent i forrige kvartal og 46,9 prosent i samme periode i fjor. Morbanken har en innskuddsdekning på 87,1 prosent mot 89,9 prosent i forrige kvartal. Finansieringen av utlånsveksten ut over publikumsinnskuddene blir dekket av utstedelse av obligasjoner med lange løpetider. Boligkreditselskapets eksterne finansieringsbehov dekkes utelukkende av OMF.

Funding

Veksten i utlån siste 12 måneder er hovedsakelig finansiert med midler fra pengemarkedet. Netto volumet av utstedte obligasjoner er økt med 133 millioner kroner over de siste 12 måneder. Konsernets pengemarkedsfinansiering skjer både gjennom utstedelser av OMF fra Fana Sparebank Boligkredit AS og ordinære, usikrede obligasjonslån.

Fana Sparebank har etablert et rammeverk for grønn finansiering. Rammeverket er grunnlag for utstedelse av Grønne Obligasjoner, og bidrar til å utvide kildene for å dekke bankens fremtidige fundingbehov.

Fana Sparebanks første, grønne usikrede obligasjonslån ble utstedt i september. Lånet ble svært godt mottatt i markedet, med massiv overtegning blant institusjonelle investorer. 5-årslånet oppnådde vilkår med en signifikant, grønn rabatt. Det ble utstedt 600 millioner kroner i lånets første transje.

Porteføljekvalitet

Balanseførte, samlede nedskrivninger til forventet tap på utlån og garantier per utgangen av 3. kvartal utgjør 70,1 millioner kroner, opp fra 69,7 millioner kroner i foregående kvartal. I prosent av brutto utlån utgjør forventet tap på utlån og garantier 0,3 prosent (0,3).

Brutto misligholdte engasjement over 90 dager utgjør 48,3 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal 2021, en økning på 7,4 millioner kroner i kvartalet. I prosent av brutto utlån utgjør misligholdte lån 0,2 prosent ved utgangen av kvartalet (0,5).

Brutto tapsutsatte engasjement utgjør 408,4 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal, opp 90,0 millioner kroner i kvartalet. Tapsutsatte engasjement utgjør 1,6 prosent av brutto utlån ved utgangen av kvartalet (0,2). Økningen sammenlignet med i fjor på samme tid, forklares med overgangen til ny misligholds definisjon med virkning fra 1.1.2021. I ny misligholds definisjon er det flere kriterier for å merke kunder som tapsutsatt enn tidligere. Det er også innført en karenstid som tilsier at kundene blir rapportert som tapsutsatt i en periode etter friskmelding. Karenstid er 3 eller 12 måneder avhengig av årsak til misligholdet.

Pr. 3. kvartal 2021 er 61 PM-kunder med til sammen 122 MNOK i lån er merket tapsutsatt (2.kvartal 41 PM kunder, 82 MNOK). 23 BM-engasjementer på til sammen 286 MNOK (2. kvartal 15 engasjement, 237 MNOK) er også merket tapsutsatt i kvartalet. Engasjementene er betjent iht. avtale med banken. Kvartalets avsetninger og vurderinger tar hensyn til ulike scenarier for fremtidig utvikling.

Det er styrets og administrasjonens oppfatning at bankens utlånsporteføljer og kredittkvalitet har tilfredsstillende kvalitet.

LCR

LCR og Leverage ratio	2021		2020		
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
LCR konsern	172 %	199 %	222 %	218 %	182 %
LCR morbank	153 %	181 %	193 %	194%	174 %
Leverage ratio	8,3 %	8,6 %	8,5 %	8,5 %	8,2 %

Banken måler og rapporterer LCR (Liquidity Coverage Ratio), for morbanken, boligkreditselskapet og konsernet hver for seg. Ved utgangen av 3. kvartal 2021 utgjorde LCR på konsernbasis 172 prosent, 153 prosent for morbanken og 874 prosent for boligkreditselskapet. Leverage ratio er beregnet til 8,3 prosent.

Rating

Fana Sparebanks rating hos Moody's Investors Service er **A3** med *stable outlook*. Utstedte OMF fra Fana Sparebank Boligkreditselskap har rating **Aaa**. Offisiell rating bidrar til å sikre konsernet finansiering på konkurransedyktige vilkår.

Egenkapital

Kapitalforhold (konsern)	2021			2020	
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Kapitaldekning	19,8%	20,1%	20,8 %	19,7 %	19,5 %
Kjernekapitaldekning	17,7 %	17,9 %	18,6 %	17,6 %	17,4 %
Ren kjernekapital	16,9 %	17,2 %	17,8 %	16,9 %	16,6 %
Ren kjerne inkl. res. hiå	17,7%	17,6%	18,0 %	16,9 %	17,2 %

Fana Sparebank konsern har en risikovektet kapitaldekning på 19,8 prosent ved utgangen av kvartalet. Kjernekapitaldekningen er 17,7 prosent, hvorav ren kjernekapital utgjør 17,7 prosent inkludert resultatet hittil i år. Konsernets kapitaltall inkluderer rapportering av kapitalbruk fra eierforetak i samarbeidende grupper. Konsernet Fana Sparebank fremstår ved utgangen av 3. kvartal 2021 med en buffer til myndighetenes krav til ren kjernekapital på 4,2 prosentpoeng, hvilket underbygger en høy grad av soliditet.

Ansvarlig kapital

Bankens samlede, utestående volum av ansvarlig lånekapital utgjør 400 millioner kroner, hvorav 300 millioner kroner i ansvarlig lån (T2) og 100 millioner kroner i hybridkapital (T1). Generalforsamlingen har gitt styret fullmakt til å styrke bankens kapitaldekning ved behov. Fullmaktene omfatter utstedelse av inntil 200 millioner kroner både i ansvarlige lån (T2) og hybridkapital tellende som annen kjernekapital (T1).

Fana Sparebank er ved utgangen av 3. kvartal 2021 ikke meddelt krav om etablering av såkalt MREL-kapital, seniorlån med etterstilt sikkerhet. Det er heller ikke gitt konkrete føringer på når bankens eventuelle MREL-krav vil bli gjort kjent.

Pilar 2

Fana Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i pilar 1. Som følge av koronakrisen reduserte myndighetene den motsykliske bufferen fra 2,5 prosent til 1 prosent. Det er varslet at motsyklisk buffer vil bli økt igjen over de nærmeste årene, første gang fra juni 2022. Samlet regulatorisk krav til ren kjernekapital er for tiden 13,5 prosent. Bankens bufferkapital er således betydelig styrket. Bankens Pilar 2-krav skal revideres i 2021.

Klima og miljø i bankvirksomheten

Grønn finansiering

Fana Sparebank har etablert et rammeverk for grønn finansiering i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper. Rammeverket, Green Finance Framework, er kvalitetssikret av en uavhengig tredjepart, CICERO Shades of Green. Bankens program har en samlet rating på Medium Green.

Rammeverket bygger på en strengere vurdering av kvalifiserte boliger enn det som har vært standard i det norske markedet.

EUs klassifiseringssystem

Etter hvert som arbeidet innenfor bærekraft og overgangen til lavkarbonsamfunnet gjør seg gjeldende, kommer også behov og krav til å rapportere status for virksomheten. Det foreligger ulike modeller og metoder for rapportering, og i 2020 ble EUs taksonomi – klassifiseringssystem – introdusert som en felles plattform med presise definisjoner av hva som kan regnes som grønt. Endelige kriterier er fastlagt for enkelte virksomhetsområder i 2021.

Den grønne brøken

EUs klassifiseringssystem introduserer rapportering for å vise i hvilken grad virksomheten oppfyller kravene. For banker benevnes dette Green Asset Ratio (GAR), eller Den grønne brøken. GAR viser andelen av eksponering mot aktiviteter i samsvar med taksonomien sammenlignet med total eksponering. Den grønne brøken skal vise til kjerneaktiviteter som lån, innskudd og investeringer. Bankene utfører andre tjenester som danner grunnlag for provisjonsinntekter og -kostnader, og disse resultatene skal rapporteres på tilsvarende måte.

Den grønne brøken vil bli et sentralt nøkkeltall etter hvert som rapporteringskravet trer i kraft. Selv om dette ligger noen år frem i tid, vil Fana Sparebank arbeide for å gi fortløpende opplysninger om egen utvikling med det som til enhver tid foreligger av data og informasjon.

Grønne innskudd

Fana Sparebank etablerte grønne innskudd i 2016, og utvidet tilbudet i 2020 til å omfatte samtlige bruks- og sparekontoer for barn og unge under 18 år. Innskuddene inngår i bankens

rammeverk for grønn finansiering, og forplikter banken til å finansiere grønn virksomhet. Ved utgangen av 3. kvartal 2021 hadde banken 186 millioner kroner i grønne innskudd, hvilket utgjør 1,5 prosent av de samlede kundeinnskuddene.

Grønn utlånsvirksomhet

Ved utgangen av 3. kvartal har Fana Sparebank finansiert 2.254 millioner kroner til boligeiendommer som kvalifiserer i henhold til bankens rammeverk for grønn finansiering. Det representerer 10,7 prosent av den samlede utlånsmassen innen boligsegmentet.

Konsern	MNOK	%
Energimerke A	93	0,4 %
Energimerke B	877	4,1 %
TEK 10 Urban	1.284	6,1 %
Sum tilpasset EU Taksonomi	2.254	10,7 %
Øvrige boliglån	18.908	89,3 %
Sum boliglån	21.162	100,0 %

Bankens definisjon av kvalifisert, grønn finansiering er tilpasset kriteriene for EUs klassifiseringssystem. Det samlede volumet av grønn finansiering danner grunnlag for utstedelse av grønne obligasjoner, obligasjoner med fortrinnsrett, grønne innskudd og alle bruks- og sparekontoer innskudd fra barn og unge under 18 år.

I tillegg til boliger med energimerke A og B, inneholder bankens utlånsmasse boliger av nyere konstruksjonsdato (TEK 10), og som i tillegg ligger innenfor Bergen kommunes forfettingsområder beskrevet i arealplanen. Disse er betegnet TEK 10 Urban.

Grønt boliglån

Grønt boliglån er et eget produkt som tilbys alle med boliger som har energimerke A og boliger med energimerke B så lenge sistnevnte er bygget før 2019.

Ved utgangen av kvartalet utgjør **Grønt boliglån** 113,4 millioner kroner. Av dette er 75,9 millioner knyttet til eksisterende lån der kundene allerede er kvalifisert og banken har tatt initiativ til å gi kundene glede av bedre lånevilkår.

ESG og Klimarisiko

Bedriftsmarkedsavdelingen i Fana Sparebank er i gang med å kartlegge og klassifisere kundenes ESG- og klimarisiko. Klimamodulen inneholder 36 spørsmål fordelt på 6 ulike områder der blir kundenes svar omdannes til en samlet score. Kartleggingen favner klima og miljø i tillegg til sosiale forhold, virksomhetsstyring og omdømme. Klimamodulen vil bli et viktig verktøy for bankens arbeid med å identifisere sentrale risikoelementer knyttet til bærekraft og ESG, og vil både supplere den ordinære kredittrisikovurderingen og danne grunnlag for bankens arbeid med å redusere karbonfotavtrykket i samarbeid med kundene.

Digitalisering og andre tjenester

Endringstakten i den digitale utviklingen er svært høy. Kundene forventer økt tilgjengelighet og enkle, fremtidsrettede banktjenester. Økt grad av selvbetjening og transparens stiller høye krav til at løsninger og tjenester er individuelt tilpasset til den enkeltes behov og preferanser.

Spare- og plasseringsvirksomhet

Banken har utvidet og forbedret spare- og plasseringstilbudet gjennom etablering av en sparerobot, selvbetjente fondsløsninger og en utvidet investeringsrådgivningstjeneste.

Samlet volum for kunders plassering i fond utgjorde 622 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal 2021. Det er en økning på 50 millioner kroner eller nær 9 prosent sammenlignet med 2. kvartal.

Opplåningsflyt

Kunder som har boliglån i Fana Sparebank kan gjennom tjenesten Opplåningsflyt se om boligverdien tillater at de kan øke eksisterende lån, og selv gjøre endringen. Søknad sendes direkte i nett- og mobilbank. Prosessen inkluderer automatisk innhenting av informasjon om lån i banken, boligverdi, skattemelding, lønsslipp og opplysninger fra Gjeldsregisteret.

Smållån

Under paraplybetegnelsen *Smållån* tilbyr banken lån inntil 150.000 kroner med inntil 5 års løpetid til ulike formål, herunder oppussingslån, samlelån og forbrukslån. Søknadsprosessen er heldigital, mens kredittbehandlingen gradvis automatiseres med erfaringsgrunnlaget som dannes over tid.

Kredittkort

Fana Sparebank utsteder egne kredittkort. Kredittkortene er knyttet til Visa. Kortene har vilkår som er blant markedets beste når det gjelder kostnader, kredittrente og betalingsvilkår.

Ved utgangen av kvartalet har Fana sparebank utstedt 4.469 kredittkort med totalt 209,2 millioner kroner i innvilget kreditt-ramme. Opptrukken kreditt utgjør 26.5 millioner kroner.

Selskapet Dealmakers leverer fordelsprogram og forsikringer knyttet til kortet. Søknadsprosessen for kredittkort er selvbetjent og automatisert, herunder med bruk av samtykkebasert lånesøknad.

Mobilbetaling

Banken har tilrettelagt for en rekke mobilbetalingstjenester; Apple Pay, Fitbit, Garmin og Google Pay. Dette innebærer at man kan 'betale med klokken' på aktuelle salgssteder.

PSD2

PSD2 er implementert. Fana Sparebank har tilrettelagt for at kunder kan samle kontoer i andre banker på egen nettbank, og har også gjort kontoinformasjon til disposisjon i andre banker.

Samfunnsansvar

Great Place To Work

Fana Sparebank er blant Norges beste arbeidsplasser ifølge organisasjonen Great Place To Work (GPTW). Fana Sparebank har vært tilknyttet GPTW siden 2018. Mot slutten av 2020 ble ny medarbeiderundersøkelse gjennomført, der samtlige 114 ansatte i bankvirksomheten gjennomførte undersøkelsen. Resultatet viser ytterligere fremgang fra et allerede høyt nivå: Trust-indeksen økte fra 85 til 88 prosent.

Under den nasjonale kåringen av Norges beste arbeidsplass for 2020, ble Fana Sparebank rangert som Norges 3. beste arbeidsplass. Fana Sparebank deltar i klassen for virksomheter med 50-199 ansatte.

Bankens ledelse bruker områdene som dekkes av GPTW som utgangspunkt for utvikling og forbedring i organisasjonen.

I 2021 gjennomførte Fana Sparebank Eiendom en tilsvarende medarbeiderundersøkelse, og oppnådde en Trust-indeks på hele 88 prosent, hvilket betyr at de ble sertifisert som Great Place to Work med god margin på første forsøk.

Gavetildelinger

Fana Sparebank følger en gavestrategi som hovedsakelig bygger på en kvartalssyklus med ulike temaer og tildelinger fordelt utover året. Det er imidlertid åpnet for at det underveis i året er rom for utdelinger til bestemte formål.

Kvartalets tildelinger av midler fra gavefondet er knyttet til konseptet Velfortjent, der enkeltmennesker som har gjort en særlig innsats for en sak eller tiltak i sitt nærmiljø hedres. I år er tildelinger til Velfortjent blitt forlenget inn i 4. kvartal. Bankens gavetildeling til Askøy Næringsråd i forbindelse

med et samarbeid, i tillegg har også gitt RAUS festivalen fått gavemidler til sitt arbeid for psykisk helse.

Bærekraft og ESG

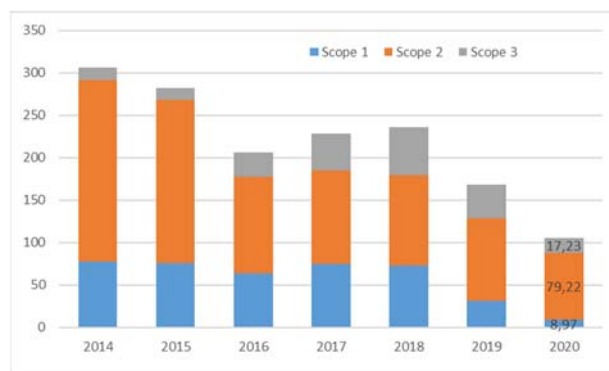
G Grønnvaskingsplakaten Fana Sparebank arbeider aktivt med å forbedre og tydeliggjøre sin rolle innen samfunnsansvar og bærekraft. Det er mange utfordringer knyttet til tiltak og endringer som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet, ikke minst å unngå tiltak som kan oppfattes som grønnvasking. Fana Sparebank ønsker å unngå dette, og har sluttet seg til prinsippene til Grønnvaskingsplakaten. Det betyr at banken blant annet bestreber seg på å være mest mulig etterrettelige når det gjelder de faktiske tiltak og bidrag vi gjør overfor det grønne skiftet.

Fana Sparebanks mål er forankret i styret, ledelsen og organisasjonen, og er et uttrykk for vilje til å gjennomføre de endringer og tilpasninger som er nødvendig for å leve opp til høye ESG-krav.

Fana Sparebank legger FNs 17 bærekraftsmål til grunn for bankens retning og ambisjoner for fremtidig utvikling. Bankens utvikler nye produkter og tjenester både på innskudds- og utlånsiden som vektlegger disse prinsippene, og som skal fremme et lavutslippssamfunn.

Klimaregnskap

Fana Sparebank er sertifisert Miljøfyrtårn, og avlegger årlig klimaregnskap for virksomheten. Klimaregnskapet for 2020 viser at banken har lyktes i å redusere karbonfotavtrykket fra 168 tCO₂-ekvivalenter i 2019 til 105 tCO₂-ekvivalenter i 2020. Det representerer en reduksjon på 63 tCO₂-ekvivalenter, eller 37 prosent. Reduksjonen har primært sammenheng med å erstatte oljefyring med varmpumper ved hovedkontoret i 2019. Det første, fulle året med effekten av varmpumpene viser både bortfall av fossilt brensel, men også en betydelig reduksjon av elektrisitetsforbruket som følge av den nye teknologien. Koronakrisen bidro i 2020 til en kraftig reduksjon av flyreiser, og dette vedvarer i 2021.

Banken arbeider fortsatt med videre kartlegging av klimautslipp. Dette gjelder i særlig grad indirekte utslipp under scope 3, der det er spesielt krevende å skaffe data med tilfredsstillende kvalitet. Det kan forventes at tallene for indirekte utslipp vil øke etter hvert som banken klarer å identifisere og kartlegge nye områder. De rapporterte tallene gjelder for bankens virksomhet, og inkluderer ikke kunder og karbonfotavtrykk knyttet til utlånsvirksomheten.

Fana Sparebank er klimanøytral etter prinsippene som er nedfelt i UN Climate Neutral Now. Basert på klimaregnskapet for 2020, kompenseres Fana Sparebank CO₂-utslippene med FN-godkjente klimakvoter (Certified Emission Reductions (CER)). Ved kjøp av kvoter legges det vekt på å finne prosjekter som bidrar til nye reduksjoner i karbonfotavtrykk.

Kjøp av klimakvoter gjennomføres som en siste utvei for å oppnå klimanøytralitet, og fritar ikke banken for å arbeide aktivt med å redusere eget karbonfotavtrykk.

Scope 3 Indirekte utslipp fra kunder

Fana Sparebanks største bidrag for reduksjon av klimagassutslipp, er gjennom utlåns- og investeringsvirksomheten. Det foregår ingen systematisk registrering eller rapportering av klimaregnskap verken fra bedrifts- eller personkunder i dag, slik at banken må i første omgang søke å anvende statistiske beregninger for å tallfeste estimater på klimautslipp. For banken er det viktig å finne metoder og grunnlag for estimering av utlånsporteføljen: En forutsetning for å kunne gjøre beregninger av fremtidige reduksjoner i kunders klimautslipp er å få etablert et startpunkt.

I 3. kvartal 2021 kan Fana Sparebank for første gang presentere et estimat for klimagassutslipp. Estimaten er avgrenset til boliglånporteføljen, og bygger på beregninger med høy grad av usikkerhet, og der metoden som blir brukt kun tar høyde for utslipp som er knyttet til elektrisitetsforbruket.

Banken har estimert at utslipp knyttet til bankens boliglånportefølje utgjør 10.400 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO_{2e}). Estimaten bygger på en modell banken har utviklet for å beregne utslipp per million kroner i utlån. Modellen bruker boligprisstatistikk, uttrekk fra utlånsporteføljen og registrert energimerking. Boligenhetenes elektrisitetsforbruk konverteres til CO_{2e} ved å bruke en faktor som gjelder for europeisk strømmiks. Konverteringsfaktoren er betydelig høyere enn om den var basert på ren vannkraft, og tar hensyn til at strømkildene er blandet gjennom faktisk import/eksport av elektrisitet tilgjengelig for det norske markedet.

Tallet kan sees i sammenheng med bankens klimaregnskap for 2020, der bankens samlede klimafotavtrykk ble beregnet til 105 tCO_{2e}. Dette første estimatet er først og fremst å regne som en illustrasjon på hvilke utfordringer banken står overfor når det skal arbeides med reduksjon av klimagassutslippene i samspill med kundene i kommende år.

Selv om utlån til boligformål utgjør mer enn 80 prosent av bankens samlede utlån, forventes det likevel av klimautklipp for utlån til næringsformål vil være betydelig høyere i absolute tall. Det er i særleg grad bankens utlån til bygg og anleggsvirksomhet, herunder oppføring av eiendom til bolig- og næringsformål, som vil dominere.

FNs Global Compact

Fana Sparebank er tilsluttet FNs Global Compact. Det innebærer en forpliktelse til å drive virksomheten i tråd med ti prinsipper innen menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon.

Global Compact er i dag verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar. Tilslutninger av nye medlemmer er meget sterk, og utgjør mer enn 17.500 virksomheter, hvorav nær 300 norske, fra 156 land.

Fana Sparebank har innført interne retningslinjer der det innenfor risikoområdene likviditetsstyring og kapitalforvaltning stilles krav om medlemskap i Global Compact overfor forbindelser og utstedere.

Den norske grenen av Global Compact har etablert en egen administrasjon, og arbeider ut mot norske medlemmer på regionalt nivå. Global Compact tilbyr et bredt spekter av opplæringsprogrammer innen ansvarlig næringsvirksomhet, og høsten 2021 har banken to deltagere på med i opplæringsprogram knyttet til klimareportering og nullutslippsmål.

FNs klimainitiativ innen finans

FNs klimainitiativ innen finans (UNEP FI) vokser i omfang. Klimainitiativet beskriver seks prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet. Etter etableringen i 2019, der Fana Sparebank var en av de 130 stifterbankene, har gruppen nå passert 250. Av disse er det 19 norske. I forretningsvolum representerer disse bankene omtrent en tredjedel av verdens samlede bankvirksomhet. Det arbeides aktivt med å utvikle verktøy og modeller som medlemsbankene vil ta i bruk for å analysere, måle og rapportere klimarelaterte data. I tillegg gis tilgang til omfattende, erfaringsbasert informasjon fra ledende og innovative banker til felles nytte.

Fana Sparebank har også sluttet seg til en kollektiv forpliktelse for klimahandling (Collective Commitment to Climate Action (CCCA)) som stiller krav til etablering av konkrete mål og planer for gjennomføring av tilpasninger i bankens virksomhet for å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2° Celsius, og som tilstreber å unngå en økning over 1,5°.

Det er satt et mål om at Fana Sparebank skal bli en nullutslippsvirksomhet innen 2050. Dette inkluderer investerings- og utlånsvirksomheten. Banken har sluttet seg til et nytt, globalt bransjeinitiativ, Net Zero Banking Alliance (NZBA), som bygger på bankene som er tilsluttet UNEP FI. Ved stiftelsen av NZBA var det 43 banker fra 23 land som sluttet seg til som stiftelsesmedlemmer, hvorav to norske. Ved utgangen av kvartalet er antallet deltagende banker vokst til 63, uten ytterligere norske bidrag.

Lokalt tiltak – bikuber på taket

Et lokalt og konkret tiltak knyttet til bankens bærekraftsarbeid er installering av et antall bikuber på taket til bankens hovedkontor på Nesttun. Biene er primært et symboltiltak fra bankens side, men det gir også lokal effekt ved at frukthager i en stor omkrets vil nyte godt av forbedret pollinering. Honning fra disse kubene bærer bankens design på etikettene, og brukes i bankens markedsføring.

De første leveransene av årets produksjon er levert. 2021-sesongen rapporteres å ha vært tilfredsstillende. Det har vært perioder med høy produksjon takket være gunstige værforhold, men rik blomstring har ikke alltid vært ledsaget av høyt innhold av nektar. Resultatet for honningsesongen 2021 omtales som middels. Ved utgangen av kvartalet er det gjennomført innvintring av biesamfunnene, og kubene er forberedt for en stille periode frem til kommende vår.

Andre forhold

Distribusjon

Bankens virksomhet drives med utgangspunkt i hovedkontor på Nesttun, et avdelingskontor i Kaigaten i Bergen sentrum og, siden september 2020, et nytt kontor i Os sentrum.

Bankens ekspedisjonssteder har praktisert begrensninger på ordinære åpningstider og kundeekspedisjon som følge av

koronasituasjonen. Nødvendige ærender ble løst fortløpende gjennom særskilt avtale. Tilgang og åpningstider er nå normalisert. Erfaringene fra nedstengingen har imidlertid medført at flere kundemøter gjennomføres per telefon, video eller ved hjelp av andre elektroniske hjelpemidler.

Bankens mobile tjeneste, bankbilen, brukes i stor grad av eldre kunder. Av hensyn til smitterisiko overfor denne helsemessig utsatte gruppen, ble bankbilen tatt ut av ordinær drift i mars 2020. Gjenopptagelse avventer en vurdering av mulige tilpasninger som er nødvendige å iverksette før den kan rulle på veiene som før.

Himla Banktjenester

Himla Banktjenester hadde ved utgangen av 3. kvartal 2021 utlån på 1,7 milliarder kroner. Utlånsveksten var 505 MNOK det siste kvartalet.

Himla Banktjenester er en landsdekkende tjeneste levert av Fana Sparebank og opererer under Fana Sparebanks bank-konsesjon. Konseptet retter seg mot heldigitale kunder som ikke har behov for verken rådgiving eller å besøke et bankkontor. Himla leverer et av Norges billigste boliglån der alle lån i porteføljen prises likt. Ambisjonen er at rentebetingelsene til enhver tid skal være blant de tre beste i Finansportalen på lånefinansiering inntil 75 prosent av låneverdi.

Gjennom 3. kvartal har utlånsrenten som tilbys gjennom Himla vært opprettholdt på 1,33 prosent effektivt rente, hvilket er beste boliglånsrente for kategorien. Samtidig tilbyr markedets beste rente på bruks- og lønnskonto, med 0,5 prosent innskuddsrente på ethvert inntilstående.

I tillegg til boliglån tilbys forbrukslån, kredittkort og en forbruks- og sparekonto. Himla tilbyr også mobilbetalingstjenestene Apple Pay og Google Pay.

Nær 60 prosent av utlånene er knyttet til Oslo og Viken. Himla markedsføres mest aktivt i de største norske byene.

Organisasjon - ansatte

Fana Sparebank hadde 134 ansatte i konsernet ved utgangen av kvartalet (132). Dette utgjør 131 årsverk (129). Morbanken hadde 111 ansatte (110) og 108 årsverk (107).

Sykefraværet viser 4 prosent i 3. kvartal, mot 3,1 prosent i foregående kvartal. Langtidsfravær utgjorde 3,23 prosent i 3. kvartal, en økning fra 2,1 prosent i foregående kvartal.

Datterselskap og eierinteresser

Fana Sparebank Eiendom AS

Eiendomsmeglingsforetaket Fana Sparebank Eiendom AS er et heleiet datterselskap som utfører eiendomsmeglingsoppdrag både gjennom sitt tradisjonelle konsept og gjennom lavpriskonseptet Himla.

Selskapet har i 3. kvartal 2021 omsatt totalt 186 eiendommer, mot totalt 233 eiendommer i 3. kvartal 2020. Selskapet hadde i 3. kvartal en markedsandel i Bergensområdet på 6 prosent, hvorav Himla utgjorde drøyt 3 prosent.

Gjennom tradisjonell eiendomsmegling selges både brukte boliger og boliger under oppføring. Avdelingen for tradisjonell megling har gjennomført 74 omsetninger totalt i siste kvartal mot 93 i samme kvartal i 2020.

Himla Eiendomsmegling

Gjennom Himla gis kunden mulighet til å selge boligen for et meglerhonorar på 35.000 kroner. Virksomheten i Himla Eiendomsmegling drives som en egen avdeling av Fana Sparebank Eiendom AS. Himla Eiendomsmegling er etablert med eget kontor i Oslo. Himla har 9 ansatte, hvorav 7 i Bergen og 2 i Oslo.

I 3. kvartal 2021 omsatte Himla i Bergen 86 eiendommer, mot 105 eiendommer i 3. kvartal 2020. I Oslo ble det i perioden solgt 26 eiendommer, mot 34 på samme periode i fjor.

Eierinteresser

Fana Sparebank har strategisk eierandeler i produkt- og tjenesteleverandører. Banken mottar provisjoner fra salg, og bygger opp verdier gjennom eierskapet over tid. På sikt vil mottatt utbytte synliggjøre den løpende verdiskapningen. Selskapene konsolideres ikke i bankens regnskaper.

Frende Forsikring

Frende Forsikring omfatter både skade- og livsforsikring. Banken selger skade- og livsforsikringsprodukter fra Frende, og mottar salgsbaserte provisjoner. Frende eies av 15 frittstående sparebanker. Fana Sparebank har en eierandel på 0,83 prosent.

Pensjonsporteføljen i Frende er overdratt til Nordea Liv. Bankens bedriftskunder har med det tilgang til et komplett produktspekter innen pensjon, og gode digitale kundeløsninger. Nordea Liv er være bankens leverandør av det nye produktet Egen Pensjonskonto.

Brage Finans

Brage Finans leverer leasing og salgspantlån, og eies av 23 frittstående sparebanker. Antall eierbanker er nær doblet i 2021 ved at Lokalbank, 10 frittstående sparebanker som har valgt å inngå et forpliktende samarbeid når det gjelder felles innkjøp og standardisering, er kommet inn på eiersiden.

Banken selger finansieringstjenester gjennom Brage Finans, og mottar provisjoner basert på porteføljens volum. Gjennom Brage Finans har bankens kunder direkte tilgang til gunstig Grønn bilfinansiering for el- og hydrogendrevne biler.

Fana Sparebank har en eierandel på 5,34 prosent. I tillegg til eierskapet, deltar Fana Sparebank i flere syndikerte lån til Brage Finans.

Brage Finans er sertifisert Miljøfyrtårn.

Norne Securities

Norne Securities er et fullverdig verdipapirforetak som leverer tjenester innen verdipapirhandel og Corporate Finance. Fana Sparebanks eierandel er 8,26 prosent.

Fana Sparebank leverer fonds- og aksjehandelsløsninger for bankens kunder gjennom Norne Securities. Blant tjenestene tilbys bankens kunder en fremtidsrettet og svært brukervennlig løsning for Aksjesparekonto og Individuell Pensjonssparing, IPS. Løsningene er tilgjengelige på alle digitale plattformer, også i Mobilbanken.

Norne Securities er i prosess med sertifisering som Miljøfyrtårn, og sikter på å bli klimanøytrale i 2021. De er også medlemmer av UN Global Compact, og har signert Grønnvaskingsplakaten.

Dealflow

Fana Sparebank har en strategisk eierandel i Dealflow AS. Dealflow har forretningsadresse i Bergen, og er en folkefinansieringsplattform for egenkapitalinvesteringer. Selskapet er en av de største aktørene i Norge, og har siden oppstarten i 2018 gjennomført 71 emisjoner og hentet inn til sammen 314 millioner kroner, hvorav 80 millioner i 2020 og 175 millioner så langt i 2021. Konseptet er under stadig utvikling, herunder med tilretteleggelse av annenhåndsmarkedet for unoterte aksjer. Dealflow satser også på utvikling, og ekspansjon, gjennom selskapet Dealflow Technology med teknologilicensiering, og selskapsadministrasjon under merkenavnet Adminflow.

Utsiktene fremover

Norges Banks første steg i retning av en normalisering av renten representerer et viktig vendepunkt for økonomien, og det vil slå inn i bankens regnskaper i kommende kvartaler.

Fana Sparebank varslet rentejustering som følge av økningen av styringsrenten, og legger til grunn at rentenivået skal økes over de neste par årene i tråd med Norges Banks rentebane. Innskuddsrentene vil gradvis økes. Takt og omfanget av økning på ulike innskuddsprodukter vil bli gjort gjenstand for egen vurdering.

Renteendringen vil først komme til uttrykk i bankens bøker mot slutten av året, og vil ha beskjeden virkning på bankens regnskapstall for 2021.

Siden økningen av utlånsrentene kommer fra et historisk lavt nivå, forventes det ikke at kommende effektivering av den

første rentejusteringen eller senere oppjusteringer vil påvirke den samlede betjeningsevnen i særlig grad.

Gjenåpningen av samfunnet fra slutten av september har allerede gitt stor effekt på alle praktiske områder for bankens drift og aktivitet, herunder muligheten for å betjene kunder i fysiske møter uten at de spesielle smitteverntiltakene må ivaretas. Banken vil likevel opprettholde særlig oppmerksomhet for å ivareta hensynet til helse og sikkerhet for kunder og medarbeidere.

Styret ønsker å gi uttrykk for en særlig anerkjennelse overfor den innsatsen som bankens medarbeidere har lagt for dagen under til dels svært krevende forhold gjennom halvannet år. Likeledes vil styret takke bankens kunder for tålmodighet og forståelse for at bankens tjenester ikke har vært like tilgjengelige som ønsket under denne perioden.

Nesttun 28. oktober 2021

Nils Magne Fjereide
styrets leder

Peter Frølich
styrets nestleder

Kjerstin Fyllingen

Hanne Magnussen
repr. for ansatte

Jannikke Hannevik

Arnt Hugo Knudsen
repr. for ansatte

RESULTATREGNSKAP

(MNOK)											
Morbank					Konsern						
2020	3. kv. 2020	3. kv. 2021	Pr 30.09. 2020	Pr 30.09. 2021	Note	Pr 30.09. 2021	Pr 30.09. 2020	3. kv. 2021	3. kv. 2020	2020	
373,3	79,7	74,3	293,0	223,6		359,0	436,5	121,137	119,9	559,5	
57,1	10,1	10,0	48,1	33,1		30,5	46,4	8,388	8,8	54,9	
169,7	27,6	22,8	140,8	75,2		132,1	237,3	39,5	44,6	283,2	
260,7	62,3	61,5	200,2	181,5		257,4	245,6	90,0	84,1	331,2	
7,1	0,1	0,1	0,8	4,7		4,7	0,8	0,1	0,1	7,1	
70,9	18,7	19,8	54,9	56,6		63,4	69,8	21,5	23,0	85,5	
-7,7	-2,1	-2,2	-5,9	-6,2		-6,2	-5,9	-2,2	-2,1	-7,7	
16,6	8,7	4,4	1,5	-0,8	8	-2,3	-2,3	3,0	7,9	11,5	
5,8	1,0	0,8	4,7	2,1		0,5	3,2	0,3	0,5	3,4	
92,7	26,4	22,8	56,0	56,3		60,1	65,7	22,7	29,5	99,8	
353,5	88,7	84,3	256,3	237,8		317,5	311,3	112,7	113,6	430,9	
109,0	26,8	26,8	79,0	82,6		99,2	96,7	31,3	32,8	136,2	
58,2	14,6	15,0	42,6	42,2		51,4	53,2	18,2	18,1	72,1	
12,8	3,5	3,3	9,6	9,6		9,9	10,1	3,3	3,6	13,4	
23,7	5,9	6,3	18,0	18,1		22,5	22,7	7,9	7,4	30,5	
203,7	50,7	51,4	149,2	152,6		183,0	182,6	60,8	61,9	252,3	
149,7	37,9	32,9	107,1	85,3		134,6	128,7	51,9	51,7	178,6	
18,7	-3,5	2,1	9,4	0,1	3-4	-0,4	8,7	1,8	-6,4	18,2	
131,0	41,4	30,9	97,7	85,1		135,0	120,0	50,2	58,0	160,5	
27,2	9,4	7,7	21,6	19,6		29,8	26,5	12,0	13,1	33,7	
103,9	32,0	23,1	76,1	65,5		105,1	93,5	38,2	45,0	126,8	

Andre inntekter og kostnader

103,9	32,0	23,1	76,1	65,5		105,1	93,5	38,2	45,0	126,8
-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8
0,2	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6
0,9	-0,6	-0,4	1,1	0,2		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,9	-0,6	-0,4	1,1	0,2		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,4	-0,6	-0,4	1,1	0,2		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6
104,2	31,4	22,8	77,1	65,8		105,1	93,5	38,2	45,0	126,2

BALANSE

Morbank				Konsern			
31.12.20	30.09.20	30.09.21	EIENDELER	Note	30.09.21	30.09.20	31.12.20
77,4	77,8	80,5	Kontanter, innskudd i N.B.		80,5	77,8	77,4
969,5	1.302,0	1.085,3	Utlån til kredittinstitusjoner		201,3	303,3	224,9
14.544,1	14.841,5	14.338,5	Netto utlån til kunder	3-5	25.945,5	25.266,7	25.387,1
18,6	21,1	5,2	Finansielle derivater	6	5,2	21,1	18,6
3.337,7	3.405,3	3.215,8	Rentebærende verdipapirer		2.863,3	3.195,5	3.128,1
291,4	341,5	413,7	Aksjer og egenkapitalbevis		413,7	341,5	291,4
560,0	560,0	560,0	Aksjer i datterselskaper		0,0	0,0	0,0
2,2	3,4	5,4	Utsatt skattefordel		5,8	3,3	4,0
11,1	10,6	11,0	Immatrielle eiendeler		11,0	10,8	11,2
71,8	73,0	69,4	Varige driftsmidler		69,7	73,4	72,2
33,9	34,4	32,3	Leierettigheter		32,3	34,4	33,9
7,0	04,8	-0,7	Andre eiendeler		-0,7	04,8	7,0
10,9	16,4	7,5	Forskuddsbetalte kostnader		18,4	32,5	20,5
19.935,7	20.691,8	19.824,0	Sum eiendeler		29.646,0	29.365,1	29.276,2
31.12.20	30.09.20	30.09.21	GJELD OG EGENKAPITAL		30.09.21	30.09.20	31.12.20
465,4	982,7	180,0	Gjeld til kredittinstitusjoner		16,9	622,2	421,8
11.925,7	11.885,2	12.510,7	Innskudd fra kunder		12.510,2	11.884,6	11.924,1
4.748,8	5.070,5	4.304,4	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9	13.888,2	13.755,6	13.772,6
43,3	47,3	39,8	Finansielle derivater	7	39,8	47,3	43,3
29,0	25,5	30,0	Annen gjeld		35,0	29,5	30,8
24,2	21,7	18,4	Påløpte kostnader og forsk. betalte inntekter		21,0	25,1	31,9
29,7	21,7	21,9	Betalbar skatt		32,2	24,4	37,7
0,0	0,0	0,0	Utsatt skatt		0,0	0,0	0,0
34,7	35,1	33,3	Leieforpliktelser		33,3	35,1	34,7
35,6	25,6	37,6	Avsetninger og pensjonsforpliktelse		37,8	26,1	35,6
299,7	299,7	299,8	Ansvarlig lånekapital	9	299,8	299,7	299,7
17.636,2	18.415,1	17.475,9	Sum gjeld		26.914,2	26.749,6	26.632,3
2.100,4	2.104,2	2.163,2	Sparebankens fond		2.547,0	2.443,0	2.444,8
68,3	71,6	84,0	Gavefond		84,0	71,6	68,3
30,0	0,0	0,0	Foreslått avsetning til gavefond		0,0	0,0	30,0
100,9	100,8	100,8	Hybridkapital		100,8	100,8	100,9
2.299,5	2.276,7	2.348,1	Sum egenkapital		2.731,8	2.615,5	2.643,9
19.935,7	20.691,8	19.824,0	Sum gjeld og egenkapital		29.646,0	29.365,1	29.276,2

Endringer i egenkapitalen (MNOK)

MORBANK

	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.20	2.100,4	68,3	30,0	100,9	2.299,5
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0		0,0
Belastet gavefondet		-14,3			-14,3
Resultat for perioden	62,6			2,9	65,5
Utbetalt renter fondsobligasjon				-2,9	-2,9
Andre inntekter og kostnader	0,2				0,2
Egenkapital pr 30.09.21	2.163,2	84,0	0,0	100,8	2.348,1
<hr/>					
Egenkapital pr 31.12.19	2.030,6	50,8	30,0	101,2	2.212,6
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0		0,0
Belastet gavefondet		-9,2			-9,2
Resultat for perioden	72,6			3,5	76,1
Utbetalt renter fondsobligasjon				-3,8	-03,8
Andre inntekter og kostnader	1,1				1,1
Egenkapital pr 30.09.20	2.104,2	71,6	0,0	100,8	2.276,7

KONSERN

	Sparebankens fond	Gavefond	Foreslått utdelt gavefond	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.20	2.444,8	68,3	30,0	100,9	2.643,9
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0		0,0
Belastet gavefondet		-14,3			-14,3
Resultat for perioden	102,2			2,9	105,1
Utbetalt renter fondsobligasjon				-2,9	-2,9
Andre inntekter og kostnader	0,0				0,0
Egenkapital pr 30.09.21	2.547,0	84,0	0,0	100,8	2.731,8
<hr/>					
Egenkapital pr 31.12.19	2.353,4	50,8	30,0	101,2	2.535,4
Gavefond vedtatt generalforsamling		30,0	-30,0		0,0
Belastet gavefondet		-9,2			-9,2
Resultat for perioden	90,0			3,5	93,5
Utbetalt renter fondsobligasjon				-3,8	-03,8
Korreksjon EK IFRS 9 avsetning	-0,4				-0,4
Andre inntekter og kostnader					0,0
Egenkapital pr 30.09.20	2.443,0	71,6	0,0	100,8	2.615,5

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(MNOK)	note	MORBANK		KONSERN	
		30.09.21	30.09.20	30.09.21	30.09.20
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Rente- og provisjonsinnbetalinger fra kunder		293,0	363,4	403,6	485,6
Netto inn-/utbetalinger av lån til kunder		199,5	-391,4	-564,1	-1.988,3
Renteutbetalinger til kunder		-15,9	-25,9	-15,9	-25,9
Netto inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder		579,5	569,6	580,6	570,9
Renteinnbetalinger sentralbanken		0,0	0,3	0,0	0,3
Netto inn/utbetalinger på utlån til/fra kredittinst.		-7,0	-120,3	12,9	-58,2
Innbetaling av utbytte		0,2	0,3	0,2	0,3
Utbetalt ved investering aksjer holdt for omsetning		-125,0	-100,0	-125,0	-100,0
Innbetalt ved salg aksjer holdt for omsetning		9,3	110,8	9,3	110,8
Utbetaling leiekostnader som ikke inngår i måling av leieforpliktelser		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Utbetalinger drift		-171,7	-155,9	-204,9	-188,4
Utbetalinger skatter		-30,6	-55,7	-37,2	-65,1
Øvrige inntekter		2,0	5,4	29,1	38,1
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		732,8	199,9	88,1	-1.220,4
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Utbetalt ved investering strategisk aksjebeholdning		-0,4	0,0	-0,4	0,0
Innbetalt ved salg strategisk aksjebeholdning		1,3	-5,1	1,3	-5,1
Utbetaling kapitalforhøyelse aksjepost i datterselskaper		0,0	-200,0	0,0	0,0
Utbytte aksjer		4,4	0,6	4,4	0,6
Kjøp av varige driftsmidler		-4,6	-20,1	-4,7	-20,2
Salg av varige driftsmidler			7,6	0,0	7,6
Netto inn-/utbetalinger ved oms. av rentebærende vp		120,1	-1.310,7	262,9	-1.012,1
Renteinntekt sertifikater/obl. plasseringer		20,8	26,1	21,5	27,0
Øvrige inntekter fra investeringsaktiviteter		0,5	0,5	0,2	0,0
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		142,0	-1.501,2	285,1	-1.002,2
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
Utbetaling leieforpliktelse		-2,2	-2,0	-2,2	-2,0
Utbetaling rentedel leieforpliktelse		-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Opptak F-lån		0,0	1.300,0	0,0	1.300,0
Nedbetaling F-lån		-400,0	-700,0	-400,0	-700,0
Opptak av sertifikater og obl.gjeld	9	599,4	1.500,3	2.174,1	3.716,3
Innfrielse av sertifikater og obl.gjeld	9	-1.013,3	-714,8	-2.024,2	-1.905,2
Rentebetalinger på finansaktiviteter		-33,9	-62,4	-96,0	-166,7
Opptak av ansvarlig lånekapital/fondsobligasjon				0,0	0,0
Innfrielse av ansvarlig lånekapital/fondsobligasjon				0,0	0,0
Rentebetalinger på ansvarlig lånekapital		-3,9	-5,9	-3,9	-5,9
Gavefond		-14,3	-9,2	-14,3	-9,2
Utbetalt fondsobligasjonseiere		-2,9	-3,8	-2,9	-3,8
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-871,8	1.301,5	-370,1	2.222,8
Netto kontantstrøm for perioden		3,1	0,2	3,1	0,2
Netto endring i kontanter:					
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		77,4	77,6	77,4	77,6
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		80,5	77,8	80,5	77,8
Netto endring i kontanter		3,1	0,2	3,1	0,2

Noter til regnskapet

(MNOK)

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS og IAS 34 Interim Financial Reporting.

Kvartalsregnskapet er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsippene og med samme beregningsmetoder som i siste årsregnskap. For nærmere omtale av regnskapsprinsipper vises til årsregnskap 2020.

Note 2 Segmentrapportering

(MNOK)

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i 3 driftssegmenter for bankdrift: Personmarked, Bedriftsmarked og Kapitalmarked. Personmarked og Bedriftsmarked tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester som ulike typer innskudd og plasseringer, utlån og forsikring innenfor sine segmenter. Kapitalmarked har ansvar for konsernets kapital- og likviditetsforvaltning, finansieringsaktiviteter og markedsrisiko knyttet til dette. I tillegg til driftssegmentene blir datterselskapet Fana Sparebank Eiendom AS rapportert som eget driftssegment. Inntekter og kostnader, samt strategiske investeringer som ikke direkte kan henføres til segmentene blir rapportert under ufordelt.

Fana Sparebank Boligkreditt AS blir internt rapportert som del av bankdriften, hovedsakelig på segmentene Privatmarked og Kapitalmarked.

Segmentinndelingen gjenspeiler måten banken er organisert på, og baserer seg på bankens interne rapporteringssystemer til øverste beslutningstaker (administrerende direktør).

Konserninterne transaksjoner, investeringer og mellomværende elimineres.

3 kvartal 2021

Resultat	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto renteinntekter	169,5	81,8	-3,0	-0,1	9,2	0,0	257,4
Driftsinntekter	23,9	7,0	-11,7	28,3	9,6	3,2	60,1
Driftskostnader	113,9	30,6	10,4	29,6	0,0	-1,5	183,0
Tap	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,4
Resultat før skatt	79,5	58,6	-25,1	-1,4	18,8	4,6	135,0

Balanse	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto utlån	21.162,3	4.786,2	0,0	0,0	0,0	-3,0	25.945,5
Andre eiendeler	0,0	0,0	3.116,0	11,9	582,9	-10,2	3.700,5
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.321,1	2.414,3	775,3	0,0	0,0	-0,5	12.510,2
Annen gjeld og egenkapital	11.841,2	2.371,9	2.340,6	11,9	582,9	-12,7	17.135,9

3 kvartal 2020

Resultat	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto renteinntekter	148,3	99,3	-10,3	-0,3	8,5	0,0	245,6
Driftsinntekter	26,4	8,5	-14,3	33,7	12,8	-1,5	65,7
Driftskostnader	109,8	31,8	10,1	32,5	0,0	-1,5	182,6
Tap	-3,6	12,3	0,1	0,0	0,0	-0,1	8,7
Resultat før skatt	68,6	63,8	-34,8	1,0	21,4	0,1	120,0

Balanse	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto utlån	20.147,9	5.122,1	0,0	0,0	0,0	-3,2	25.266,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	3.416,4	12,8	676,4	-7,3	4.098,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.762,3	2.305,2	817,7	0,0	0,0	-0,6	11.884,6
Annen gjeld og egenkapital	11.385,6	2.816,9	2.598,7	12,8	676,4	-9,9	17.480,5

Note 3 Nedskrivning på utlån og garantier

Modellbaserte nedskrivninger baserer seg på forventning om fremtidig tap. Måling av forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden opprinnelig innregning. Ved førstegangsinnregning og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for 12-måneders forventet tap og engasjementet allokeres til steg 1. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Engasjementet allokeres da til steg 2. Alle misligholdte engasjement og engasjement der det er gjort individuelle nedskrivninger allokeres til steg 3. Modellbaserte nedskrivninger tilsvarer summen av forventet tap for samtlige kunder som ikke har en individuell nedskrivning. Alle kunder får bereget en sannsynlighet for mislighold (PD) og et tap gitt mislighold (LGD). Forventet tap i % fremkommer som produktet av PD og LGD. Ved å multiplisere med kundens eksponering (EAD), fremkommer tap i kroner. Modellberegningen tar hensyn til tre ulike scenarioer og hvor endelig tall beregnes som en vektet sum av beregningene fra det enkelte scenario.

Ved vurdering av forventet tap skal banken ta høyde for de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet og forventningene til den økonomiske utviklingen. Det er for tiden stor usikkerhet om de økonomiske forholdene og utsiktene fremover. På grunn av utviklingen av covid-19 og usikkerhet om konsekvensene, forventer ikke banken at modellene fanger opp den økte tapsrisikoen. For å reflektere den økte usikkerheten i tapsanslagene og den økte tapsrisikoen endret banken i første kvartal 2020 PD nivået for alle boliglånskunder, samt utvikling av sikkerhetsverdier (boligpriser) i scenarioberegningene i tapsmodellen.

På nåværende tidspunkt er det fortsatt få tegn til forringet kredittkvalitet eller økt mislighold i utlånsporteføljen. Banken har imidlertid en forventning om at dette vil kunne inntre gradvis etter hvert som kundene i større grad påvirkes av krisen. Banken har derfor opprettholdt endringen som medførte en skalert PD-endring på 10% for alle boliglånskunder og 15% for alle næringsengasjement. Modellforutsetning om boligprisfall på 10 og 25 prosent i henholdsvis realistisk og pessimistisk scenario i år 1, ble tatt bort i september. Den opprinnelige modellforutsetningen om 2 prosent boligprisvekst i realistisk scenario stemmer bedre med prisutviklingen i boligmarkedet.

Selskapet ser hen til Statistisk sentralbyrås prognoser for å rimelighetsvurdere og kvalitetssikre prognoser for realistisk scenario de nærmeste årene. SSB legger til grunn en boligprisvekst på 4,4 prosent neste år og en nedtrapping til 1,6 og 1,7 prosent de neste årene. I utgangspunktet vil bruk av en høyere boligprisvekst redusere tap gitt mislighold, og dermed nedskrivningene. I både banken og boligkredittselskapet er sikkerhetsdekningen over 100 prosent for boliglånene, men i selskapets LGD-modell vil modellert sikkerhetsdekning uansett settes til maksimalt 100 prosent. Det vil således ikke påvirke tallene i nevneverdig grad om boligprisveksten økes fra 2 til f.eks 3 prosent.

PD fremover avhenger av benyttet PD-faktor. I realistisk scenario anvender selskapet en PD-faktor på 1. Det betyr at selskapet legger til grunn at historisk misligholdssannsynlighet vil være et godt estimat for mislighold de neste årene. Fortsatt lavt rentenivå på utlån selv om SSB prognoser viser stigende fedens (2,5 prosent i 2022, 3,1 prosent i 2023 og 3,4 prosent i 2024), vekst i husholdningenes disponible realinntekt (2,2, 2,5 og 2,4 prosent), sunn konsumprisvekst (1,9, 1,5 og 2,1 prosent), redusert arbeidsledighetsrate (4,4, 4,2 og 3,9 prosent), indikerer ikke økt mislighold blant selskapets lånekunder, og dermed økt PD-faktor. Redusert PD-faktor vil bidra til et nivå på forventet tap (nedskrivninger) lavere enn dagens, og gi et absolutt nivå som ikke står i forhold til samlet utlånsmasse. Selskapets vurdering og bruk av PD-faktor på 1, underbygges av SSB sitt syn på utviklingen fremover.

Tabellen under viser faktorene som påvirker senarioberegningene.

Tabell 2: Scenariospesifikasjon årlig					
Scenario	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år
A PD-faktor, optimistisk, PM	0,833	0,667	0,500	0,667	1,000
B PD-faktor, realistisk, PM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
C PD-faktor, pessimistisk, PM	1,333	1,667	2,000	1,500	1,000
D PD-faktor, optimistisk, BM	0,926	0,800	0,800	0,800	1,000
E PD-faktor, realistisk, BM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
F PD-faktor, pessimistisk, BM	1,700	1,852	2,222	1,500	1,000
A Sikkerhetsutvikling, optimistisk, Bolig	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	2,00 %
B Sikkerhetsutvikling, realistisk, Bolig	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
C Sikkerhetsutvikling, pessimistisk, Bolig	-10,00 %	-10,00 %	-5,00 %	0,00 %	2,00 %
A Sikkerhetsutvikling, optimistisk, Annet	1,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
B Sikkerhetsutvikling, realistisk, Annet	-10,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C Sikkerhetsutvikling, pessimistisk, Annet	-25,00 %	-20,00 %	-10,00 %	0,00 %	2,00 %

Modellbaserte nedskrivninger fremkommer ved å vekte scenarioene. Prinsippene for vektning er at det forventes at realistisk scenario vil inntreffe i 3 av 5 år, mens de to andre scenarioene vil inntreffe i 1 av 5 år. Initielt var derfor vurderingen i modellen at optimistisk, realistisk og pesimistis scenario vektet med henholdsvis 20%, 60% og 20%.

Som følge av finansielle ubalanser i markedet er vektene i modellen satt til henholdsvis 10%, 50% og 40%

Dette henger sammen med usikkerheten som rå. Den er betydelig. I større grad enn realistisk scenario, tar pessimistisk scenario høyde for økt usikkerhet.

Nedskrivninger på tap utgjør ved utgangen av kvartalet 70,1 millioner mot 72,1 millioner pr årskiftet. Tabellen under viser endring i nedskrivning på utlån, ubenyttet kreditt og garantier fordelt på stegene.

Forts. note 3 Nedskrivning på utlån og garantier

Tapsavsetninger på utlån, ubenyttet kreditt og garantier pr 30.09.21 fordelt på steg

Konsern

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Nedskrivninger 31.12.2020	9,2	24,6	38,4	72,1
Migrert fra steg 1	-0,6	0,6	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	5,2	-5,4	0,2	0,0
Migrert fra steg 3	1,1	0,3	-1,4	0,0
Øvrige endring på engasjement	-7,0	3,5	6,0	2,6
Nedskrivning på nye lån i perioden	3,5	5,1	1,3	9,9
Fraregnede tap	-2,2	-6,3	-6,0	-14,5
Nedskrivninger 30.09.2021	9,2	22,4	38,5	70,1
<i>Nedskrivninger i % av brutto utlån</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>0,3 %</i>
- herav nedskrivning på utlån	8,7	20,0	21,1	49,8
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,4	0,5	0,0	0,9
- herav nedskrivning på garantier	0,1	1,9	17,4	19,4

Tapsavsetninger på utlån, ubenyttet kreditt og garantier pr 30.09.20 fordelt på steg

Konsern

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Nedskrivninger 31.12.2019	6,1	28,6	26,5	61,1
Migrert fra steg 1	-0,5	0,4	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	8,0	-8,4	0,4	0,0
Migrert fra steg 3	0,8	1,5	-2,3	0,0
Øvrige endring på engasjement	-8,4	11,1	2,9	5,6
Nedskrivning på nye lån i perioden	4,4	6,0	1,2	11,6
Fraregnede tap	-1,2	-6,4	-7,8	-15,3
Nedskrivninger 30.09.2020	9,2	32,8	20,9	63,0
<i>Nedskrivninger i % av brutto utlån</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>0,2 %</i>
- herav nedskrivning på utlån	8,7	25,7	18,1	52,5
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,4	0,4	0,0	0,9
- herav nedskrivning på garantier	0,1	6,7	2,8	9,6

Resultatført tap på utlån og garantier

Morbank

	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Periodens endring individuelle nedskrivninger	2,8	-6,1	10,7
Andre endringer	0,0	0,5	0,9
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	1,4	9,8	9,8
Inngått på tidligere konstaterte tap	-0,4	-3,4	-3,6
Sum resultateffekt i individuelle nedskrivninger	3,9	0,8	17,8
Periodens endring modellbaserte tap steg 1-3	-3,7	8,6	0,9
Sum tap på utlån og garantier	0,1	9,4	18,7

Konsern

	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Periodens endring individuelle nedskrivninger	1,3	-4,9	12,2
Andre endringer	0,6	0,5	1,0
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	1,4	9,8	9,8
Inngått på tidligere konstaterte tap	-0,4	-3,4	-3,6
Sum resultateffekt i individuelle nedskrivninger	2,9	2,0	19,3
Periodens endring modellbaserte tap steg 1-3	-3,3	6,7	-1,2
Sum tap på utlån og garantier	-0,4	8,7	18,2

Note 4 Utlån, garantier og nedskrivninger fordelt på næringer.

(i mill. kr)

Tabellen viser endring i kundeengasjement fordelt på næringer

Næringssektor pr. 30.09.21	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet trekkfasilitet	Misligholdte engasjement*	Nedskrivninger
Primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.	07,3	0,1	0,8	0,0	0,2
Industri & bergverk	82,9	5,8	23,1	0,0	22,7
Kraft,vannforsyning, bygg og anlegg	290,4	60,3	208,3	0,0	10,9
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	179,8	17,2	23,3	0,0	0,0
Transport	75,0	10,5	10,3	0,0	3,4
Omsetning og drift av fast eiendom	3.591,2	33,7	115,2	3,8	0,1
Utvikling byggeprosjekter	619,9	19,8	106,4	18,7	22,2
Tjenesteytende næringer ellers	312,9	4,4	39,2	,8	9,4
Lønnstagere m.m.	20.836,0	0,2	1.472,3	24,9	1,2
Sum	25.995,4	152,0	1.999,0	48,3	70,1
Modellberegnet nedskrivning PM	-1,7	0,9	0,3		
Modellberegnet nedskrivning BM	34,4	2,0	0,6		
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert PM	1,8	0,0	0,0		
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert BM	14,4	17,4	0,0		
Sum tapsnedskrivninger	48,9	20,3	0,9		
Netto utlån til kunder	25.946,4	131,8	1.998,1		
Utlån kredittinstitusjoner	201,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Næringssektor pr. 30.09.20	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet trekkfasilitet	Misligholdte engasjement	Nedskrivninger
Primærnæringer, jordbruk,skogbruk m.m.	14,2	0,1	0,7	0,0	0,0
Industri & bergverk	130,2	5,1	11,9	0,0	0,5
Kraft,vannforsyning, bygg og anlegg	364,5	70,4	51,5	0,0	14,8
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	182,5	15,4	22,8	0,0	1,8
Transport	57,6	10,1	9,7	0,0	0,1
Omsetning og drift av fast eiendom	3.679,3	35,1	71,2	21,9	12,2
Utvikling byggeprosjekter	664,1	19,9	61,4	43,3	7,6
Tjenesteytende næringer ellers	369,4	3,9	42,6	1,8	3,2
Lønnstagere m.m.	19.857,4	0,5	1.438,7	85,9	22,8
Sum	25.319,3	160,5	1.710,5	152,9	63,0
Modellberegnet nedskrivning PM	18,9	0,0	0,2		
Modellberegnet nedskrivning BM	21,3	6,8	,6		
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert PM	3,7	0,0	0,0		
Nedskrivning steg 3 individuelt vurdert BM	8,7	2,8	0,0		
Sum tapsnedskrivninger	52,5	9,6	,8		
Netto utlån til kunder	25.266,7	150,9	1.709,7		
Utlån kredittinstitusjoner	303,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Note 5 Fordeling av utlån til kunder mellom ulike steg

(i mill. kr)

Tabellen viser endring i utlån til kunder fra 31.12.20 til 30.09.21

Brutto utlån vurdert til amortisert kost	steg 1	steg 2	steg 3	total
Brutto utlån til amortisert kost pr 01.01.21	22.030,3	2.348,2	145,9	24.524,4
Overført fra steg 1	-852,3	849,9	2,4	0,0
Overført fra steg 2	540,2	-548,4	8,2	0,0
Overført fra steg 3	9,0	3,6	-12,6	0,0
Fraregnet lån	-4.249,7	-608,0	-39,4	-4.897,0
Nye lån	6.401,1	412,4	3,5	6.816,9
Øvrige endringer	-1.147,1	-112,3	-15,0	-1.274,4
Brutto utlån til amortisert kost pr 30.09.21	22.731,5	2.345,4	93,0	25.169,9
Tapsnedskrivninger	8,7	20,0	21,1	49,8
Netto utlån til amortisert kost	22.722,8	2.325,4	71,9	25.120,1
Utlån til virkelig verdi				825,5
Balanseført utlån pr 30.09.21	22.722,8	2.325,4	71,9	25.945,5
Brutto utlån til amortisert kost pr 30.09.21	22.731,5	2.345,4	93,0	25.169,9
- herav bedriftsmarked	4.179,9	866,8	64,2	5.110,9
- herav personmarked	18.552,5	1.478,6	27,7	20.058,8

Tabellen viser endring i utlån til kunder fra 31.12.19 til 30.09.20

Brutto utlån vurdert til amortisert kost	steg 1	steg 2	steg 3	total
Brutto utlån til amortisert kost pr 01.01.20	19.397,8	2.679,2	137,1	22.214,1
Overført fra steg 1	-1.029,5	998,4	31,1	0,0
Overført fra steg 2	863,4	-875,4	12,0	0,0
Overført fra steg 3	6,8	23,0	-29,8	0,0
Fraregnet lån	-3.652,0	-515,9	-21,1	-4.189,1
Nye lån	7.648,0	311,4	1,8	7.961,2
Øvrige endringer	-1.526,0	-108,5	1,7	-1.632,9
Brutto utlån til amortisert kost pr 30.09.20	21.708,4	2.512,2	132,8	24.353,4
Tapsnedskrivninger	8,7	25,7	18,1	52,5
Netto utlån til amortisert kost	21.699,7	2.486,5	114,7	24.300,9
Utlån til virkelig verdi				965,9
Balanseført utlån pr 30.09.20	21.699,7	2.486,5	114,7	25.266,7
Brutto utlån til amortisert kost pr 30.09.20	21.708,4	2.512,2	132,8	24.353,4
- herav bedriftsmarked	4.126,8	1.194,3	86,7	5.407,8
- herav personmarked	17.581,6	1.317,9	46,1	18.945,6

Note 6 Misligholdte/tapsutsatte lån og garantier

(MNOK)

Ny misligholdsdefinisjon etter Basel-regelverket ble gjort gjeldende fra 1.1.2021. I tillegg til ved rent betalingsmislighold, vil det også foreligge mislighold ved andre objektive årsaker, som covenant brudd, individuelle nedskrivninger m.m. Engasjement som banken vurderer at det er mindre sannsynlig at kunde vil være i stand til å innfri sine betalingsforpliktelser fullt ut (unlikeness to pay) rapporteres som tapsutsatt. Det er også innført nye smitteregler og karantenetid som tilsier at kundene blir rapportert som tapsutsatt i 3 eller 12 måneder etter friskmelding avhengig av årsak til misligholdet.

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	42,2	105,8	77,1	48,3	121,3	90,4
Nedskrivninger på misligholdte engasjement	11,3	8,4	10,1	11,7	10,5	12,3
Netto misligholdte engasjement	30,9	97,3	67,0	36,6	110,8	78,1
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement	343,7	36,6	88,5	408,4	38,9	90,9
Nedskrivninger øvrige tapsutsatte engasjement	28,8	10,4	26,1	29,0	10,5	26,3
Netto øvrige tapsutsatte engasjement	314,9	26,2	62,4	379,4	28,4	64,6

Aldersfordeling betalingsmislighold:

Aldersfordelt betalingsmislighold rapporteres i tråd med definisjoner i Basel-regelverket. Definisjonene ble endret i 2021. Tabellen viser for 2021 engasjement med mislighold som overstiger 1.000,- på en av kundens konti og minst 1 % av engasjementets størrelse på Personmarked. På Bedriftsmarked rapporteres mislighold som overstiger 2.000,- og minst 1 % av engasjementets størrelse.

Tall for 2020 viser kundengasjement hvor en av kundens konti er misligholdt med mer enn 1.000,- kroner.

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Betalingsmislighold 5-30 dager	52,2	126,1	67,8	52,2	166,8	123,6
Betalingsmislighold 31-90 dager	12,6	28,1	29,8	12,6	31,5	34,0
Betalingsmislighold over 90 dager	42,2	105,8	77,1	48,3	121,3	90,4
Sum misligholdte engasjement	107,1	260,0	174,7	113,2	319,6	248,0
<i>Herav Bedriftsmarked</i>	26,2	131,5	43,7	26,2	131,5	43,7
<i>Herav Personmarked</i>	80,9	128,5	131,0	87,0	188,1	204,3

Engasjement med betalingslettelse

Engasjement med betalingslettelse er engasjement med endring i lånevilkår eller refinansiering grunnet kundens betalingsproblem. Aktuelle vilkår ville ikke blitt gitt ved en ordinær låneutstedelse. Konti merket med betalingslettelse blir overstyrt til trinn 2 dersom den ikke er i trinn 2 eller 3 i utgangspunktet. Ved merking for betalingslettelse foreligger det en karantenetid på to år før lån kan friskmeldes og migrere tilbake til trinn 1.

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Brutto engasjement med betalingslettelse	478,6	677,1	578,4	702,6	891,4	765,7
Nedskrivning på engasjement med bet.lettelse	2,8	6,5	7,2	3,4	7,3	7,9
Av brutto engasjement med betalingslettelse utgjør fastrentelån	9,2	23,5	16,7	9,2	23,5	14,2

Note 7 Finansielle derivater

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Finansielle derivater - Eiendeler						
Merverdi derivater knyttet til utlån	1,8	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0
Merverdi derivater knyttet til verdipapir	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Merverdi derivater knyttet til funding	3,4	21,1	18,6	3,4	21,1	18,6
Andre finansielle derivater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle derivater - eiendeler	5,2	21,1	18,6	5,2	21,1	18,6

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Finansielle derivater - Gjeld						
Mindreverdi derivater knyttet til utlån	8,6	41,3	28,8	8,6	41,3	28,8
Mindreverdi derivater knyttet til verdipapir	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0	6,0
Mindreverdi derivater knyttet til funding	31,2	0,0	8,5	31,2	0,0	8,5
Sum finansielle derivater - gjeld	39,8	47,3	43,3	39,8	47,3	43,3

Note 8 Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter

(MNOK)

	Pr 30.09. 2021	Pr 30.09. 2020	3. kv. 2021	3. kv. 2020	2020
Morbank					
Netto gevinst/tap rentebærende verdipapirer	-4,5	0,5	-0,5	0,9	0,4
Netto gevinst/tap aksjer virkelig verdi	2,1	-0,6	0,3	0,5	0,8
Netto gevinst/tap strategiske aksjer	0,4	12,3	1,0	2,5	19,7
Netto gev./tap obligasjonsfond	0,2	-1,2	-0,1	2,3	-1,0
Netto gevinst/tap valuta	1,4	1,1	0,5	0,4	1,5
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	-7,7	-10,2	-2,4	2,7	-12,5
Netto verdiendring utlån	-15,5	30,9	0,7	1,7	26,6
Netto verdiendring funding	22,5	-29,2	4,7	-3,6	-17,5
Netto verdiendring innskudd	0,2	-2,0	0,1	1,3	-1,4
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	-0,8	1,5	4,4	8,7	16,6

	Pr 30.09. 2021	Pr 30.09. 2020	3. kv. 2021	3. kv. 2020	2020
Konsern					
Netto gevinst/tap rentebærende verdipapirer	-4,7	0,5	-0,6	0,9	0,5
Netto gevinst/tap aksjer virkelig verdi	2,1	-0,6	0,3	0,5	0,8
Netto gevinst/tap strategiske aksjer	5,1	12,3	1,0	2,5	19,7
Netto gev./tap obligasjonsfond	0,2	-1,2	-0,1	2,3	-1,0
Netto gevinst/tap valuta	1,4	1,1	0,5	0,4	1,5
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	-7,7	-10,2	-2,4	2,7	-12,5
Netto verdiendring utlån	-15,5	30,9	0,7	1,7	26,6
Netto verdiendring funding	16,5	-33,1	3,4	-4,3	-22,7
Netto verdiendring innskudd	0,2	-2,0	0,1	1,3	-1,4
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	-2,3	-2,3	3,0	7,9	11,5

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Sertifikater og obligasjoner til amort. kost	2.916,9	3.696,2	3.331,0	12.500,7	12.381,3	12.354,7
Obligasjoner til virkelig verdi	1.396,4	1.346,6	1.402,2	1.396,4	1.346,6	1.402,2
Verdiregulering	-8,9	27,7	15,6	-8,9	27,7	15,6
Obligasjoner til virkelig verdi	1.387,5	1.374,3	1.417,8	1.387,5	1.374,3	1.417,8
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.304,4	5.070,5	4.748,8	13.888,2	13.755,6	13.772,6

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital forts.

(MNOK)

Morbank						
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Balanse 30.09.21	Emitert	Forfalt/innløst	Endring egen-beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	2.916,9	600,0	-1.011,0	0,0	-3,1	3.331,0
Obligasjoner til virkelig verdi	1.396,4	0,0	0,0	0,0	-5,8	1.402,2
Verdiregulering	-8,9	0,0	0,0	0,0	-24,5	15,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.304,4	600,0	-1.011,0	0,0	-33,44	4.748,8

Konsern						
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Balanse 30.09.21	Emitert	Forfalt/innløst	Endring egen-beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	12.500,7	2.156,4	-2.016,0	0,0	5,6	12.354,7
Obligasjoner til virkelig verdi	1.396,4	0,0	0,0	0,0	-5,8	1.402,2
Verdiregulering	-8,9	0,0	0,0	0,0	-24,5	15,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13.888,2	2.156,4	-2.016,0	0,0	-24,7	13.772,6

	Balanse 30.09.21	Emitert	Forfalt/innløst	Endring egen-beholdn.	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Endring ansvarlig lånekapital						
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	299,8	0,0	0,0	0,0	0,1	299,7

Avstemming av endringer i forpliktelser som er en del av finansieringsaktiviteter

	MORBANK		KONSERN	
	Obligasjons-gjeld	Ansvarlig lånekap.	Obligasjons-gjeld	Ansvarlig lånekap.
Balanseført verdi 31.12.2020	4.748,8	299,7	13.772,6	299,7
<i>Kontantstrømmer</i>				
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	599,4	0,0	2.174,1	0,0
Tilbakebetaling av gjeld	-1.013,3	0,0	-2.024,8	0,0
<i>Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer</i>				
Endring påløpte renter, amortisering mm	-6,1	0,1	-9,2	0,1
Endring virkelig verdi	-24,5	0,0	-24,5	0,0
Balanseført verdi 30.09.2021	4.304,4	299,8	13.888,2	299,8

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Fana Sparebank eier 100% i Fana Sparebank Boligkreditt AS.

Fana Sparebank har i hittil i år mottatt 21,5 millioner i provisjonsinntekt fra Fana Sparebank Boligkreditt AS for drift av selskapet. Fana Sparebank Boligkreditt AS har 11,6 milliarder i brutto utlån, hvorav 10,0 milliarder er finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Banken står som eier av obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS med 442 millioner pr kvartalsskiftet.

Det er etablert en årlig rullerende rammekredittavtale mellom Fana Sparebank Boligkreditt AS og Fana Sparebank på 400 millioner. På balansetidspunktet er rammekreditten opptrukket med 283,8 millioner. Videre har Fana Sparebank Boligkreditt AS en langsiktig ramme på 600 millioner, hvor 600 millioner er opptrukket. Rammene skal sikre finansiering til Fana Sparebank Boligkreditt AS ved ervervelse av boliglån og oppgjør ved forfall av OMF'er.

Fana Sparebank Boligkreditt AS har i tillegg til nevnte avtaler 3 stk. RCF avtaler (revolving credit facility) mot Fana Sparebank:

- o Avtale knyttet til overpantsettelse. Rammen kan benyttes til kjøp av ny sikkerhetsmasse i form av utlån eller andre instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve. Rammen pr. 30.09.2021 utgjør 1.499 millioner og er avhengig av den til hver tid utstedte OMF-portefølje i selskapet.
- o Avtale knyttet til finansiering av opptrekk av til enhver tid ubrukte flexilånsrammer. Rammen pr. 30.09.2021 er 715 millioner.
- o Avtale som skal sikre OMF eiere oppgjør for renter og avdrag de neste 12 måneder, dersom boligkreditselskapet ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Rammen for avtalen pr. 30.09.2021 er 136 millioner.

Fana Sparebank Eiendom AS har en trekkfasilitet på 10,0 millioner. Pr 30.09.2021 var det benyttet 2,9 millioner. Ved bruk betales en pris på markedsmessige vilkår.

Datterselskap er konsolidert i bankens konsernregnskap.

Note 11 Klassifikasjon av finansielle instrumenter i balansen

(MNOK)

30.09.2021

Konsern	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Totalt
Kontanter og fordring på sentralbanken	80,5		80,5
Utlån til kredittinstitusjoner	201,3		201,3
Utlån til kunder	25.120,1	825,5	25.945,5
Finansielle derivater		5,2	5,2
Rentebærende verdipapir		2.863,3	2.863,3
Aksjer og egenkapitalbevis		413,7	413,7
Sum finansielle eiendeler	25.401,9	4.107,7	29.509,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	16,9		16,9
Innskudd fra kunder	12.024,8	485,4	12.510,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12.500,7	1.387,5	13.888,2
Finansielle derivater		39,8	39,8
Ansvarlig lånekapital	299,8		299,8
Sum finansiell gjeld	24.842,2	1.912,7	26.754,8

Note 12 Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost (MNOK)

Det er i hovedsak utlån, innskudd og innlån med flytende rentebetingelser som vurderes til amortisert kost. Virkelig verdibetraktning blir gjort med utgangspunkt i instrumentenes egenskaper på balansedagen. Virkelig verdi vil alltid være beheftet med usikkerhet.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Dette er i hovedsak fordringer med kort løpetid og flytende rente. Her forutsettes virkelig verdi å være tilnærmet lik amortisert kost.

Utlån til kunder

Flytende rente på utlån til kunder blir vurdert og justert i henhold til rentenivået i markedet. Utlånene blir nedskrevet i tråd med reglene i IFRS 9. Nedskrivning i steg 1 er en modellberegnet nedskrivning som sannsynligvis ikke vil ha innvirkning på verdsettelsen ved et eventuelt salg. Virkelig verdi på utlån til amortisert kost er derfor vurdert til bokført verdi før nedskrivning i steg 1.

Innskudd til kunder

Konsernet vurderer at amortisert kost er tilnærmet lik virkelig verdi for innskudd med flytende rentebetingelser.

Gjeld til kredittinstitusjoner

Dette er i hovedsak gjeld med kort løpetid og flytende rente. Her forutsettes virkelig verdi å være tilnærmet lik amortisert kost.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi er basert på markedspriser beregnet med utgangspunkt i rente- og spreadkurver samt observasjoner av kjøps- og salgsinteresser i markedet.

Konsern	Verdsettelse hierarki *	30.09.2021		30.09.2020	
		Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanken		80,5	80,5	77,8	77,8
Utlån til kredittinstitusjoner		201,3	201,3	303,3	303,3
Utlån til kunder		25.120,1	25.128,8	24.300,9	24.310,7
Sum finansielle eiendeler		25.401,9	25.410,6	24.681,9	24.691,7
Gjeld til kredittinstitusjoner		16,9	16,9	622,2	622,2
Innskudd fra kunder		12.024,8	12.024,8	11.221,2	11.221,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2	12.500,7	12.592,3	12.381,3	12.445,7
Ansvarlig lånekapital	2	299,8	302,6	299,7	302,5
Sum finansiell gjeld		24.842,2	24.936,6	24.524,4	24.591,6

* Definisjon av verdsettelseshierarki se note 13

Note 13 Verdsettelseshierarki for finansielle instrumenter til virkelig verdi

(MNOK)

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De forskjellige nivåene blir definert som følger:

Nivå 1. Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. I et aktivt marked vil transaksjoner for eiendeler eller forpliktelser finne sted med tilstrekkelig hyppighet og volum til å gi løpende prisinformasjon på armlengdes avstand. I denne kategorien inngår børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2. Virkelig verdi måles med bruk av andre observerbare markedsdata enn det som benyttes på nivå 1, enten direkte priser eller indirekte utledet av priser som er observerbare i markedet.

I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som ikke omsettes i et aktivt marked, derivater, og samtlige finansielle forpliktelser verdsatt til virkelig verdi.

Nivå 3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input.) I kategorien inngår utlån til kunder og aksjer som ikke omsettes i et aktivt marked.

Det har ikke vært overføringer av finansielle instrumenter fra et nivå til et annet i perioden.

30.09.2021

Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Utlån til kunder	0,0	0,0	825,5	825,5
Rentebærende verdipapirer	0,0	2.863,3	0,0	2.863,3
Finansielle derivater	0,0	5,2	0,0	5,2
Aksjer	231,2	0,0	182,4	413,7
Sum	231,2	2.868,5	1.007,9	4.107,7
Finansielle forpliktelser				
Innskudd fra kunder	0,0	485,4	0,0	485,4
Verdipapirgjeld	0,0	1.387,5	0,0	1.387,5
Finansielle derivater	0,0	39,8	0,0	39,8
Sum	0,0	1.912,7	0,0	1.912,7

Finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi for nivå 3.

Morbank og konsern	Utlån til kunder	Aksjer
Balanseført verdi 31.12.19	1.095,9	154,6
Tilgang	64,6	5,2
Avgang/forfalt	-271,8	-1,3
Netto gevinst/tap	2,0	-1,3
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	24,6	21,1
Balanseført verdi 31.12.20	915,2	178,2
Tilgang	53,0	0,4
Avgang/forfalt	-127,2	-1,3
Netto gevinst/tap	0,6	-1,6
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-16,1	6,7
Balanseført verdi 30.09.21	825,5	182,4

Note 14 Kapitaldekning

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Sparebankens fond	2.100,4	2.030,6	2.130,4	2.100,4	2.030,6	2.130,4
Gavefond	84,0	71,6	68,3	84,0	71,6	68,3
Annen egenkapital				351,6	337,3	352,0
Sum egenkapital som inngår i kjernekapital	2.184,4	2.102,2	2.198,7	2.536,0	2.439,5	2.550,7
Fradrag i ren kjernekapital						
Verdijustering for krav om forsvarlig verdifasts.	-6,4	-6,8	-6,6	-6,0	-6,9	-6,7
Immatrielle eiendeler/utsatt skattefordel	-8,2	-8,0	-8,3	-10,0	-9,8	-10,1
Goodwill inkl. i verdsettelse vesentlige eierandeler	-23,6	-20,1	-20,3	-23,6	-20,1	-20,3
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansfradrag - vesentlige eierandeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum fradrag i ren kjernekapital	-38,2	-34,9	-35,3	-39,7	-36,8	-37,2
Sum ren kjernekapital	2.146,2	2.067,3	2.163,4	2.496,3	2.402,7	2.513,5
Kjernekapital						
Fondsobligasjoner	100,8	100,8	100,9	110,2	110,2	110,2
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	100,8	100,8	100,9	110,2	110,2	110,2
Sum kjernekapital	2.247,0	2.168,2	2.264,2	2.606,5	2.512,9	2.623,7
Tilleggskapital						
Ansvarlig lånekapital	299,5	299,5	299,5	312,1	312,0	312,0
- Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum tilleggskapital	299,5	299,5	299,5	312,1	312,0	312,0
Sum ansvarlig kapital	2.546,5	2.467,6	2.563,7	2.918,6	2.824,9	2.935,7
Risikovektet volum	10.643,6	10.724,1	10.951,1	14.769,4	14.458,2	14.883,9
Kapitaldekning	23,93 %	23,01 %	23,41 %	19,76 %	19,54 %	19,72 %
Kjernekapitaldekning	21,11 %	20,22 %	20,68 %	17,65 %	17,38 %	17,63 %
Ren kjernekapital	20,16 %	19,28 %	19,75 %	16,90 %	16,62 %	16,89 %

Spesifikasjon beregningsgrunnlag

	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Standardmetoden						
Lokale og regionale myndigheter	95,3	70,1	90,1	95,8	70,6	90,5
Institusjoner	443,2	403,4	395,5	102,8	87,0	77,3
Foretak	126,9	283,1	293,0	491,6	584,0	609,8
Massemarkedssegment	721,8	177,4	168,0	1.102,5	443,8	445,8
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	6.389,8	7.106,8	6.516,8	10.525,8	10.863,6	10.430,5
Forfalte engasjementer	308,9	766,0	594,0	383,1	1.002,2	800,0
Engasjement med særlig høy risiko	790,0		1.101,3	790,0		1.101,3
Obligasjoner med fortrinnsrett	212,2	183,2	193,4	174,3	159,7	169,9
Andeler i verdipapirfond	2,6	56,5	2,3	2,9	58,0	2,6
Egenkapitalposisjoner	731,1	727,6	730,8	74,1	82,7	73,8
Øvrige engasjement	141,0	241,5	183,1	145,4	196,2	199,1
Sum kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko: (Standardmetoden)	9.962,9	10.015,6	10.268,4	13.888,3	13.548,0	14.000,8
Operasjonell risiko (Basismetode)	677,7	702,8	677,7	878,1	904,6	878,1
CVA tillegg	3,0	5,7	5,0	3,0	5,7	5,0
Sum beregningsgrunnlag	10.643,6	10.724,1	10.951,1	14.769,4	14.458,2	14.883,9
Kapitalkrav ren kjernekapital						
Minimumskrav til ren kjernekapital 4,5 %	479,0	482,6	492,8	664,6	650,6	669,8
Bufferkrav:						
Pilar 2 krav fastsatt av Finanstilsynet (2,5 % fra 30.6.2017)				369,2	361,5	372,1
Bevaringsbuffer (2,5 %)	266,1	268,1	273,8	369,2	361,5	372,1
Motsyklisk buffer (1,0 % fra 13.03.20)	106,4	107,2	109,5	147,7	144,6	148,8
Systemrisikobuffer (3 % fra 1.7.2014)	319,3	321,7	328,5	443,1	433,7	446,5
Bufferkrav i ren kjernekapital	691,8	697,1	711,8	960,0	1.263,1	1.339,5
Samlet krav til ren kjernekapital	1.170,8	1.179,7	1.204,6	1.624,6	1.913,7	2.009,3
Tilgjengelig ren kjernekapital	975,4	887,7	958,8	871,6	489,0	504,2

Kapitaldekningen er basert på at banken fører regnskapet etter IFRS og rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden.

Note 14 Kapitaldekning forts.

I tråd med Finansforetaksloven § 17-13 (2) og utfyllende bestemmelser i CRR/CRD IV-forskriften, foretar Fana Sparebank en forholdsmessig konsolidering av sine eierandeler i samarbeidende grupper. Denne plikten ble gjeldende fra 1.1.2017 for eierandeler over 10 %, og 1.1.2018 for eierandeler under 10 %. Det er også beregningene etter innkonsolidering som er førende for Finanstilsynets oppfølging av bankens oppfyllelse av pilar I, II og bufferkrav på konsolidert basis.

Fana Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med Brage Finans AS, og innkonsoliderer følgelig bankens eierandelen på 5,34 % pr. 30.09.2021 i konsernets kapitaldekning. (30.09.2020: 5,34%)

Fana Sparebank er også i samarbeidende gruppe med VBB AS (Vipps). Gjennom sin eierandel på 4,28 % i Balder Betaling AS eier banken indirekte 0,45 % av aksjene i VBB AS. Finansdepartementet har imidlertid gitt dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltagere med eierandeler under 10 %. Forutsetningen for dispensasjonen er at foretaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien i foretakets rene kjernekapital. Dette har Fana Sparebank gjort.

Note 15 Uvektet kapitalandel

(i mill. kr)

Finansdepartementet fastsatte 20. desember 2016 minste- og bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel som skal oppfylles fra 30.juni 2017. Bestemmelsene om krav til uvektet kjernekapitaldekning følger av forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) del III.

Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjerne-kapitalbuffer på minst 2 prosent.

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.21	30.09.20	31.12.20	30.09.21	30.09.20	31.12.20
Reinvesteringskostnad derivater	0,0	5,3	0,0	0,0	5,3	0,0
Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	4,8	5,8	5,1	4,8	5,8	5,1
Poster utenom balansen	1.633,7	1.963,5	1.595,2	987,3	942,8	982,8
Utlån og øvrige eiendeler	19.780,0	20.651,2	19.894,8	30.392,5	29.955,4	29.893,0
Sum eksponeringsmål	21.418,5	22.625,8	21.495,1	31.384,5	30.909,2	30.880,9
Sum kjernekapital	2.247,0	2.168,2	2.264,2	2.606,5	2.512,9	2.623,7
Uvektet kapitalandel	10,49 %	9,58 %	10,53 %	8,30 %	8,13 %	8,50 %

Alternative resultatmål (APM)

Fana Sparebank sine alternative resultatmål (APM) er utarbeidet i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM'er. Formålet er å gi nyttig tilleggsmåling til regnskapet. APM'er vektlegges ikke mer enn nøkkeltall definert i IFRS, men er ment å inkluderes i den finansielle rapporteringen for å gi en fylldigere beskrivelse av hvordan banken drives. APM'er representerer også viktige måltall for bankens ledelse.

	Definisjon
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	Beregnes som snittet av balansestørrelsene ved inngangen av perioden og hver måned til og med utgangen av perioden. Benyttes på nøkkeltall som måles mot gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)
Bankvirksomheten	Beregnes som summen av morbank pluss boligkreditselskapet. Inntekter og kostnader fra Fana Sparebank Eiendom AS holdes utenfor.
Utlånsvekst siste 12 mnd	Nøkkeltallet gir informasjon om veksten i bankens utlånsvirksomhet $\frac{\text{Endring utlån til kunder siste 12 mnd.}}{\text{Brutto utlån til kunder for 12 mnd.siden}} \times 100$
Innskuddsvekst siste 12 mnd	Nøkkeltallet gir informasjon om aktivitet og vekst i bankens innskuddsvirksomhet. $\frac{\text{Endring Innskudd fra kunder siste 12 mnd}}{\text{Innskudd fra kunder for 12 mnd.siden}} \times 100$
Innskuddsdekning	Nøkkeltallet gir informasjon om bankens evne til å finansiere utlån til kunder gjennom innskudd fra kunder, og gir viktig informasjon om bankens avhengighet av markedsfinansiering. $\frac{\text{Innskudd fra kunder pr.31.12}}{\text{Brutto utlån til kunder pr.31.12}} \times 100$
Kostnadsprosent	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader. Reflekterer hvor kostnadseffektivt konsernet drives. Nøkkeltallet er en kjent størrelse i bransjen. $\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}} \times 100$
Kostnadsprosent (ekskl. gevinst/tap finansielle instrumenter)	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader korrigert for gevinst/tap på finansielle instrumenter. Nøkkeltallet sier noe om hvor kostnadseffektiv banken drives upåvirket av gevinster/tap på finansielle instrumenter. $\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter} - \text{Netto gevinst/tap finansielle instrumenter}} \times 100$
Kostnadsprosent fra bankvirksomhet	Nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader korrigert for gevinst/tap på finansielle instrumenter. Nøkkeltallet sier noe om hvor kostnadseffektiv banken drives upåvirket av gevinster/tap på finansielle instrumenter. Med bankvirksomhet menes morbank inkludert boligkreditselskapet, eksklusive finansielle instrumenter og eksklusive kostnader og inntekter fra Fana Sparebank Eiendom AS. $\frac{\text{Sum driftskostnader fra morbank og boligkreditselskapet}}{\text{Sum inntekter} - \text{Netto gevinst/tap finansielle instrumenter}} \times 100$
Egenkapitalavkastning resultat etter skatt	Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets resultat etter skatt. Egenkapitalavkastningen gir informasjon om driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten, og er et av Fana Sparebank sine viktigste måltall for virksomheten. Resultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som iht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og inngår som en del av bankens finansiering. $\frac{(\text{Resultat for perioden} - (\text{Rentekost hybridkapital})) \times (\frac{\text{Dager totalt}}{\text{Dager i perioden}})}{((\text{Sum egenkapital IB+UB})/2) - ((\text{Hybridkapital IB+UB})/2)} \times 100$
Egenkapitalavkastning totalresultat etter skatt	Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets totalresultat etter skatt. Egenkapitalavkastningen gir informasjon om driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten. Totalresultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som iht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og inngår som en del av bankens finansiering. $\frac{(\text{Totalresultat for perioden} - (\text{Rentekost hybridkapital})) \times (\frac{\text{Dager totalt}}{\text{Dager i perioden}})}{((\text{Sum egenkapital IB+UB})/2) - ((\text{Hybridkapital IB+UB})/2)} \times 100$
Nedskrivninger i prosent av utlån	Nøkkeltallet viser tap på utlån og garantier i balansen i prosent av brutto utlån på balansetidspunktet $\frac{\text{Nedskrivninger på utlån og garantier}}{\text{Sum inntekter}} \times 100$

fanasparebank.no

Østre Nesttunvei 1
5221 Nesttun
915 03411
post@fanasparebank.no

Org.nr 937 896 859

